

ДЕРЖАВНЕ АГЕНТСТВО ЛІСОВИХ РЕСУРСІВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНЕ СПЕЦІАЛІЗОВАНЕ ГОСПОДАРСЬКЕ ПІДПРИЄМСТВО
«ЛІСИ УКРАЇНИ» (ДП «ЛІСИ УКРАЇНИ»)
ФІЛІЯ «ПОЛІСЬКИЙ ЛІСОВИЙ ОФІС»

КОВЕЛЬСЬКЕ НАДЛІСНИЦТВО
вул. Холмська, 46, м. Ковель, Волинська область
тел.: +380961940410, kovelske.lg@e-forest.gov.ua

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Директора
Філія «Поліський лісовий офіс»
ДП «Ліси України»

Віталій КОШМАК

«_31_» __ грудня __ 2025 р.

ЗВІТ

за результатами післяпроектного моніторингу впливу планованої діяльності на довкілля Ковельське надлісництва Філії «Поліський лісовий офіс» ДП «Ліси України»

у відповідності до Висновку з оцінки впливу на довкілля планової діяльності: № 21/01-8012/1 «Спеціалізоване використання лісових ресурсів у порядку проведення рубок головного користування та рубок формування та оздоровлення лісів на території філії «Ковельське лісове господарство» ДП «Ліси України»» (філія «Ковельське лісове господарство»)

Начальник Ковельського надлісництва
Філія «Поліський лісовий офіс»
ДП «Ліси України»

Сергій ТИШКОВЕЦЬ

УДК 630*11

Державне агентство лісових ресурсів України
Національна академія наук України
Український орден «Знак Пошани» науково-дослідний інститут
лісового господарства та агролісомеліорації ім. Г. М. Висоцького

ПОЛІСЬКИЙ ФІЛІАЛ УКРАЇНСЬКОГО ОРДЕНА «ЗНАК ПОШАНИ»
НАУКОВО-ДОСЛІДНОГО ІНСТИТУТУ ЛІСОВОГО ГОСПОДАРСТВА ТА
АГРОЛІСОМЕЛІОРАЦІЇ ім. Г. М. ВИСОЦЬКОГО
(Поліський філіал УкрНДЛГА)

10004, с. Довжик, вул. Нескорених, 2, телефон: +380959455800
Житомирський р-н, Житомирська обл. e-mail: polysskiy_branch@ukr.net

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Директор Поліського філіалу УкрНДЛГА,
канд. с.-г. наук, с. н. с.
Віктор ШЕВЧУК
« 31 » грудня 2025 р.

ЗВІТ

**про науково-дослідну роботу за темою №05.01/2025:
«Проведення післяпроектного моніторингу щодо спеціального
використання лісових ресурсів у порядку проведення рубок головного
користування та рубок формування та оздоровлення лісів на території
Філії «Поліський лісовий офіс» ДП «Ліси України»
(Ковельське надлісництво)
за 2025 рік
(частина I)**

Керівник НДР:
старший науковий співробітник
канд. с.-г. наук, с. н. с.

Віктор ШЕВЧУК

Житомирська область, с. Довжик, 2025

ВИКОНАВЦІ ПІСЛЯПРОЕКТНОГО МОНІТОРИНГУ

Старший науковий співробітник, канд. с.-г. наук, с. н. с.

В. В. Шевчук

Старший науковий співробітник, канд. с.-г. наук

О. В. Жуковський

Старший науковий співробітник, канд. с.-г. наук, доцент

Т. В. Курбет

РЕФЕРАТ

Мета роботи: дослідити поширення рідкісних видів флори і фауни, рідкісних оселищ на ділянках планової діяльності на території Ковельського надлісництва філії «Поліський лісовий офіс» ДП «Ліси України».

Методика досліджень: методи лісової таксації, лісознавства, лісівництва, лісової типології, фітоценології, ботаніки, зоології, екології, созології.

Результати НДР будуть використані у практичній діяльності Ковельського надлісництва філії «Поліський лісовий офіс» ДП «Ліси України», зокрема по збереженню та відновленню цільових об'єктів моніторингу.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: ПІСЛЯПРОЕКТНИЙ МОНІТОРИНГ, КОВЕЛЬСЬКЕ НАДЛІСНИЦТВО, ФІЛІЯ «ПОЛІСЬКИЙ ЛІСОВИЙ ОФІС», ДП «ЛІСИ УКРАЇНИ», БІОТОП, ФІТОЦЕНОЗ, РІДКІСНІ ВИДИ ФЛОРИ І ФАУНИ, РІДКІСНІ ОСЕЛИЩА, РУБКИ ГОЛОВНОГО КОРИСТУВАННЯ, ЛІСОВІДНОВЛЕННЯ.

ВСТУП

Дослідження є початковим етапом післяпроектного моніторингу цільових об'єктів планової діяльності на території Ковельського надлісництва філії «Поліський лісовий офіс» ДП «Ліси України», який здійснюється у відповідності до пункту 6 Висновка з ОВД № 21/01-8012/1 від 09.12.2024 р. (філія «Ковельське лісове господарство» ДП «Ліси України»). В процесі реформування лісового господарства філія «Ковельське лісове господарство» була ліквідована, а її територія увійшла до складу Ковельського надлісництва філії «Поліський лісовий офіс» ДП «Ліси України». Моніторинг виконано на основі натурного обстеження у 2025 р. ділянок планової діяльності.

Головним завданням післяпроектного моніторингу флори, фауни і біорізноманіття було отримати перед проведенням планової діяльності актуальні дані про цільові об'єкти у виділах/частинах виділів, призначених під рубки головного користування у поточному році.

Згідно з вимогами оцінки впливу на довкілля, планова діяльність здійснюється з першочерговим врахуванням інтересів збереження видів рослин і тварин, включених до додатку 1 Резолюції № 6 (1998) Бернської конвенції, а також до додатків самої Конвенції, та типів природних оселищ (біотопів) з додатку 1 Резолюції № 4 (1996) Бернської конвенції, інших зразків природних оселищ (біотопів), їхніх комплексів, які повинні охоронятися згідно з Habitat Directive, середовищ існування для мігруючих видів тварин. Бернська Конвенція – Конвенція про охорону дикої флори та фауни і природних середовищ існування у Європі (Берн, 19 вересня 1979 р.). Далі у цьому документі – Бернська Конвенція.

Для виділів/частин виділів, де зареєстровано рідкісні види та оселища, на основі експертної оцінки та з урахуванням статей 39, 40 Закону України «Про рослинний світ», статей 39, 40 Закону України «Про тваринний світ», визначено необхідний режим збереження та, за потреби, запропоновано заходи для збереження цільових об'єктів.

Допустимість або недопустимість планової діяльності у зазначених виділах визначали відповідно до вимог щодо режиму збереження популяцій, встановлених в останньому виданні Червоної книги України, а для інших видів та для типів природних оселищ (біотопів) та оселищ видів керувалися експертними оцінками.

Термін «біологічне різноманіття» (біорізноманіття) у даному звіті вживається у визначенні Конвенції про охорону біологічного різноманіття від 1992 р., ратифікованої Законом № 257/94-ВР від 29.11.1994 р.

1. МЕТОДИКА ПІСЛЯПРОЕКТНОГО МОНІТОРИНГУ

1.1. Перелік цільових об'єктів, що підлягають моніторингу на території, де планується проведення планована діяльність

1. Види фауни і флори, зазначені у додатку 1 Резолюції 6 (1998) Бернської Конвенції, а також у додатках до самої Конвенції. Для тварин враховуються осілі види, види, які розмножуються на даній території, залітні, кочові (мігруючі), рідкісні види, види на межі ареалу.

2. Природні середовища існування видів флори і фауни: місця зростання, розмноження, годівлі, полювання, водопою, зимівлі, ночівлі (наприклад, для кажанів), линьки, міграції, житло/хатки і природні схованки.

3. Типи природних оселищ (біотопів) з додатку 1 Резолюції 4 (1996) Бернської Конвенції.

4. Об'єкти Червоної книги України [3, 4, 16, 17] та Зеленої книги України [5].

Переліки видів фауни, флори та природних оселищ наведено за документами:

1. Конвенція про охорону дикої флори та фауни і природних середовищ існування в Європі (*Бернська конвенція*) [1].

2. Резолюція № 6 (1998) Постійного комітету Бернської конвенції «Про перелік видів, щодо потребують спеціальних заходів на їх збереження» з додатками.

3. Резолюція № 4 (1996) Постійного комітету Бернської конвенції «Про зникаючі природні середовища (оселища), що потребують спеціальних заходів для їх збереження» з додатком 1.

Ідентифікацію типів природних оселищ (біотопів) проводять, користуючись довідниками:

- Національний каталог біотопів України [2];

- Тлумачний посібник оселищ Резолюції №4 Бернської Конвенції, що знаходяться під загрозою і потребують спеціальних заходів охорони [8].

У випадку, коли біотоп на планованій ділянці РГК або у виділах її оточення у радіусі 100 м є звичайним, для цих ділянок допускається наведення типу лісу за лісовпорядними даними та рослинної асоціації за домінантною класифікацією [9, 10, 11].

1.2. Періодичність та головні завдання моніторингу біорізноманіття та біотопів

На території надлісництва ростуть як мішані, так і широколистяні ліси. Тому моніторинг біорізноманіття проведено у терміни: з 10 червня до 10 липня, з 20 вересня до 20 жовтня поточного року. Дані терміни цілком забезпечують повне виявлення цільових об'єктів – видового складу рослинного світу, гніздових видів птахів, ссавців, комах тощо.

Завданнями моніторингу були: отримання дані про цільові об'єкти на ділянках, запланованих під плановану діяльність; розробка плану заходів, визначених режимів збереження цільових об'єктів біорізноманіття та обмежень, внесення змін і доповнень. Для цього використано такі документи: Explanatory Notes and Guide lines for the period 2013-2018.Part 1: The Report Format Field-By-Field Guidance [12]; <https://www.coe.int/en/web/bern-convention/emerald-network> [7]; Національний каталог біотопів України [2]; Тлумачний посібник оселищ Резолюції № 4 Бернської Конвенції, що знаходяться під загрозою і потребують спеціальних заходів охорони [8].

1.3. Показники, які досліджуються у цільових об'єктів на видовому рівні

Для всіх виявлених цільових об'єктів флори і фауни наводиться їх коротка характеристика. Вона включає такі показники:

1. Назву виду.
2. Квартал, виділ.
3. Автора знахідки, дату.
4. Коротку характеристику виявленої популяції.

5. Статус збереження виду.
6. Перспективи збереження виду.
7. Головні загрози.
8. Заходи, які будуть вжиті для збереження виду та його оселища при проведенні планової діяльності.

Статус збереження

Статус збереження – це загальна оцінка стану популяції певного виду тварин/рослин або типу природних оселищ (біотопів). Оцінюють за двома критеріями:

1. Наскільки добре збережені на території лісокористування природні середовища існування виду (місця для жител і схованок, для зимівлі, гніздування/розмноження/виведення потомства, місця годівлі/полювання, коридори для міграцій/вільних пересувань по території). При цьому враховують і загальну площу придатних середовищ існування, і ступінь збереженості їхніх природних рис, важливих для існування певного виду тварин/рослин.

2. Здатність популяції до відновлення, наприклад, до самовідновлення, у разі припинення факторів порушень і турбування, або до відновлення за допомогою спеціальних, технічно доступних та економічно виправданих заходів і технологій.

Загальну екологічну оцінку статусу збереження виду тварин/рослин подають з використанням Explanatory Notes and Guide lines for the period 2013-2018. Part 1: there port for matfield-by-fieldguidance [12]. Статус збереження оцінюється за трибальною шкалою: сприятливий, несприятливий та невизначений.

Перспективи збереження

Перспективи збереження виду оцінюють у довготривалій перспективі і за сукупністю даних про вид, а саме:

- 1) зайнята площа або ареал, площі популяцій;
- 2) розміри і динаміка популяцій;
- 3) площі і якість природних середовищ існування для виду тварин або рослин (оселищ виду).

Рекомендована шкала відносної оцінки: а – перспективи хороші (сприятливі); б – несприятливі і неадекватні (для збереження виду); в – погані (дуже несприятливі); г – невідомо або не можливо встановити.

Перспективи збереження враховуються в оцінці статусу збереження. Статус збереження не може оцінюватися як сприятливий, якщо перспективи збереження не можна оцінити наступним чином: динаміка популяції конкретного виду тварин/рослин показує, що вид здатен до самопідтримання в довготривалій перспективі як життєздатний компонент у його природних середовищах існування; природний ареал виду не скорочується і ймовірно не почне скорочуватися у найближчому майбутньому (12 і більше років); в даний час зберігаються і ймовірно продовжать існувати достатні за площами/розмірами природні середовища існування (оселища виду) для збереження його популяцій у довготривалій перспективі.

Головні порушуючі фактори і загрози

Головні порушуючі фактори – це несприятливі впливи на популяцію/популяції, що були зареєстровані за період досліджень або на час проведення обстежень. Загрози – це майбутні прогнозовані несприятливі впливи, що очікуються у найближчі 6-12 років і впливатимуть у довготривалій перспективі на життєздатність популяцій або якість їхніх природних середовищ існування. Враховують порушуючі фактори і загрози власне для виду тварин/рослин і для його природних середовищ існування (оселищ виду). Користуються переліком порушуючих факторів і загроз, прийнятим для моніторингу і звітності для мережі NATURA2000 ЄС.

Доступ до переліків: через сайт www.coe.int за запитом «List of pressures and threats under the Resolution No.8 (2012)», або через веб-сторінку Reference portal for reporting under Article 17 of the Habitats Directive за пошуком «List of pressures and threats» [6, 12].

При цьому, перелік найвищих категорій загроз наступний:

A – сільське господарство;

B – лісове господарство;

C – видобування корисних копалин;

D – енергетика (виробництво енергії) та пов'язана з цим інфраструктура;

E – будівництво транспортної інфраструктури та власне транспорт;

F – житлова, виробнича, промислова забудова, території та забудова, пов'язані з масовим відпочинком;

G – використання та вирощування біоресурсів (інше, ніж сільське господарство та лісове господарство);

H – порушення, спричинені втручанням людини (військові дії, заходи з цивільного захисту, протиаварійні заходи тощо);

I – чужинні види живих організмів, види, що важко піддаються контролю;

J – забруднення різного роду;

K – зміни природних середовищ існування, викликані людською діяльністю;

L – природні процеси (за винятком катастрофічних);

M – природні катастрофи;

N – зміна клімату;

X – порушуючі фактори і загрози невідомі або не встановлені.

Кожен з порушуючих факторів та загроз рекомендується оцінювати за ступенем впливу, користуючись наступною шкалою:

V – високий: вплив значний, прямий, на значній площі, є однією з головних причин значного скорочення площі або розміру популяції або погіршення їхніх середовищ існування, або вплив перешкоджає відновленню популяції або їхніх середовищ існування до сприятливого стану;

P – помірний: вплив помірної сили, прямий або переважно опосередкований, поширюється на середню за площею територію (фактори і загрози слабкої дії не повинні включатися до переліку головних порушуючих факторів і загроз).

Заходи для збереження/відновлення

Сюди належать необхідні заходи, які вже здійснюються, та заходи, які необхідно здійснювати для підтримання і відновлення популяцій (або природних оселищ) до сприятливого статусу збереження.

Застосовано такі ступені оцінки:

a – основні найбільш вагомні заходи вже відомі, але ще не застосовуються;

b – основні найбільш вагомні заходи вже застосовуються.

Користуються переліком природоохоронних заходів, прийнятим для моніторингу і звітності для мережі NATURA2000 ЄС.

Доступ до переліку: через сайт www.coe.int за запитом «List of conservation measures under the Resolution No.8 (2012)», або через веб-сторінку Reference portal for reporting under Article 17 of the Habitats Directive за пошуком «List of conservation measures»; Explanatory Notes and Guide lines for the period 2013-2018 – Part 1: there port for matfield-by-fiel dguidance, Annex B. Доступ через веб-сайт www.coe.int на сторінці «Reference Portal for the Reporting under Resolution No.8»; Explanatory Notes and Guide lines for the period 2013-2018 – Part 2: Definitions and Methods, Розділ 1. Доступ через веб-сайт www.coe.int на сторінці «Reference Portal for the Reporting under Resolution No.8» [6].

1.4. Показники, які досліджуються у цільових об'єктів – рідкісних природних оселищ (біотопів)

Для рідкісних типів природних оселищ (біотопів) наводять:

1. Лісництво, номери кварталу та виділу та площу (га);
2. Habitat code – умовне позначення типу природних оселищ, згідно з переліком, прийнятим для моніторингу і звітності за Резолюцією 8 (2012) до Бернської конвенції [6]
3. Офіційну назву типу природних оселищ згідно з переліком, прийнятим для моніторингу і звітності за Резолюцією 8 (2012) до БК (доступ через сайт www.coe.int за пошуком «Species and habitats check lists for there porting under Resolution No 8. (2012)».
4. Репрезентативність. Репрезентативність типу природних оселищ означає міру «природності» певного оселища (біотопу) у конкретному локалітеті, ступінь відповідності його (оселища) складу тим рисам і показникам, що вважаються еталонними для даного типу природних оселищ. Оцінюється за наявністю характерних видів рослин у структурі природного оселища. Має 4 ступені:

- A – найвища,
- B – висока,
- C – посередня,
- D – найнижча.

Для оцінки репрезентативності певного типу природних оселищ, склад його рослинного покриву порівнюють з характеристиками у довідниках: тлумачний посібник оселищ Резолюції №4 Бернської Конвенції, що знаходяться під загрозою і потребують спеціальних заходів охорони [8]; Inter pretation Manual of the habitats listed in Resolution No.4 (1996)/ Group of Experts on Protected Areas and Ecological Networks. 2015. Оригінальна версія доступна через eunis.eea.europa.eu [13].

Статус збереження – це загальна оцінка якісного стану певного типу природних оселищ у даному локалітеті, таксаційному виділі.

Відновлення, статус і перспективи збереження певного типу природних оселищ оцінюють за 3-а ступенями оцінки:

A – природне оселище у дуже хорошому стані: структура дуже добре збережена, а перспективи збереження екологічних функцій (екосистемних послуг) – хороші, незалежно від здатності до відновлення;

B – природне оселище у хорошому стані: структура добре або достатньо збережена, перспективи збереження екологічних функцій (екосистемних послуг), хороші, відновлення легке або можливе, рідше – відновлення складне,

C – природне оселище у поганому стані: частково порушена структура, перспективи збереження екологічних функцій (екосистемних послуг) задовільні або несприятливі, відновлення легке або можливе, або відновлення дуже складне чи з певних причин неможливе.

Для оцінки статусу збереження використовують:

1. Explanatory Notes and Guidelines for the period 2013-2018 – Part 1: there port for matfield-by-fiel dguidance, Annex D. Доступ через веб-сайт www.coe.int на сторінці «Reference Portal for the Reporting under Resolution No.8».

2. Explanatory Notes and Guidelines for the period 2013-2018 – Part 2: Definitions and Methods, Розділ 2. Доступ через веб-сайт www.coe.int на сторінці «Reference Portal for the Reporting under Resolution No.8».

2. ОБ'ЄКТИ ПІСЛЯПРОЕКТНОГО МОНІТОРИНГУ

У Ковельському надлісництві, згідно Проекту організації та розвитку лісового господарства філії «Ковельське лісове господарство» ДП «Ліси України» за 2023 р. головне користування планується проводити переважно у формі суцільно-лісосічних рубок. Планова діяльність, згідно зі звітом та Висновком ОВД № 21/01-8012/1 від 09.12.2024р. проводиться у 11 лісництвах, зокрема Ковельське, Скулинське, Радовичівське, Замшанське, Кашівське, Угнівське, Старовижівське, Буцинське, Дубечнівське, Любохнівське та Сьомаківське. У таблиці 2.1 наведено таксаційну характеристику ділянок планової діяльності.

Таблиця 2.1

Таксаційна характеристика ділянок планової діяльності

№ п/п	№ квартала	№ виділа	Площа, га	Склад насадження	Вік, років	Тип лісу	Повнота
Ковельське лісництво							
1				8Сз1Дз1Бп		С2ГДС	0,6
Скулинське лісництво							
2				4Бп3Ос2Влч1Дз		С3ГДС	0,6
3				10Сз		В2ДС	0,7
Радовичівське лісництво							
4				9Сз1Дз		В3ДС	0,7
5				7Сз2Бп1Влч		В3ДС	0,6
6				10Сз		В3ДС	0,6
7				10Сз		А2С	0,6
8				10Влч		С4ВЛО	0,6
9				6Влч1Ос3Бп		Д4ВЛЧ	0,6
10				10Сз		В3ДС	0,6
11				10Сз		С3ГДС	0,6
12				10Сз		В3ДС	0,6
Замшанське лісництво							
13				10Сз		А4С	0,7
14				10Сз		А2С	0,7
15				10Сз		А2С	0,7
16				10Сз		В3ДС	0,7
17				10Сз		В3ДС	0,7
18				10Сз		А2С	0,7
19				8Сз2Бп		В3ДС	0,7
Кашівське лісництво							
20				10Сз		В2ДС	0,6
21				10Сз		В2ДС	0,6
Угнівське лісництво							
22				10Сз		В3ДС	0,7
23				10Сз		В3ДС	0,6
Старовижівське лісництво							
24				7Сз3Сз		В3ДС	0,5
25				8Сз2Сз		А2С	0,6

№ п/п	№ квартала	№ виділа	Площа, га	Склад насадження	Вік, років	Тип лісу	Повнота
26				8Сз1Дз1Бп		В2ДС	0,6
27				10Сз		В3ДС	0,5
Буцинське лісництво							
28				10Сз		В2ДС	0,7
29				9Сз1Дз		С2ГД	0,6
Дубечнівське лісництво							
30				8Сз2Бп		А2С	0,8
31				8Бп2Сз		С2ГДС	0,8
32				10Сз		В3ДС	0,7
33				9Влч1Бп		С4ВЛЧ	0,9
34				6Сз2Бп1Влч1Дз		В3ДС	0,6
35				7Сз2Влч1Бп		С3ГДС	0,7
36				10Сз		В3ДС	0,6
37				10Сз		В3ДС	0,6
38				10Влч		С4ВЛЧ	0,8
Любохнівське лісництво							
39				10Сз		В3ДС	0,4
40				10Сз		В3ДС	0,5
41				9Сз1Влч		В3ДС	0,5
42				10Сз		В3ДС	0,5
43				8Сз2Бп		В3ДС	0,5
44				10Сз		В3ДС	0,5
Сьомаківське лісництво							
45				7Сз3Дз		С2ГДС	0,7
46				6Влч4Влч		В3ДС	0,6
47				9Влч1Бп		С4ВЛЧ	0,6

**3. РЕЗУЛЬТАТИ ПІСЛЯПРОЕКТНОГО МОНІТОРИНГУ КОВЕЛЬСЬКОГО
НАДЛІСНИЦТВА ФІЛІЇ «ПОЛІСЬКИЙ ЛІСОВИЙ ОФІС» ДП «ЛІСИ УКРАЇНИ»
(ВИСНОВОК ОВД № 21/01-8012/1 ВІД 09.12.2024Р.)**

**3.1. Планова діяльність Ковельського надлісництва
філії «Поліський лісовий офіс» ДП «Ліси України»**

Результати початкового етапу післяпроектного моніторингу ділянок планової діяльності, обстежених у 2025 р. Кількість і повна назва біотопів за відповідними класифікаційними системами Європи і України наводиться у таблиці 3.1.

Таблиця 3.1

Номенклатура і представництво біотопів у місцях планової діяльності

№ п/п	Біотопи за класифікаційними системами України і Європи	Кількість об'єктів, одиниць
1	НКБУ: Д1.5.2 Ацидофільні мезофільні березові ліси; EUNIS: G1.9 Незаплавні ліси з домінуванням <i>Betula</i> , <i>Populus tremula</i> або <i>Sorbus aucuparia</i> , G4.4 Мішані ліси <i>Pinus sylvestris</i> – <i>Betula</i> .	2
2	НКБУ: Д1.6.4 Рівнинні незаболочені ліси вільхи чорної і ясена; EUNIS: G1.21 Заплавні періодично мокрі ліси з домінуванням <i>Alnus</i> або <i>Fraxinus</i> ; Бериська конвенція: <u>G1.21 Заплавні періодично мокрі ліси з домінуванням <i>Alnus</i> або <i>Fraxinus</i></u> ; Оселищна Директива: <u>91E0 Заплавні ліси з <i>Alnus glutinosa</i> та <i>Fraxinus excelsior</i> (<i>Alno-Padion, Alnionincanae</i>).</u>	5
3	НКБУ: Д1.8 Антропогенні широколистяні ліси; EUNIS: G1.C Культури широколистяних листопадних дерев виразно неприродного характеру; G4.F Мішані лісові культури; G5.2 Ділянки антропогенного широколистяного листопадного лісу малої площі; G5.5 Ділянки антропогенного мішаного листопадного лісу малої площі.	1
4	НКБУ: Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної; EUNIS: G3.4 Ліси <i>Pinus sylvestris</i> на південь від тайги (G3.42111 Субконтинентальні зеленомохові ліси сосни звичайної; G3.42113 Субконтинентальні молінієві ліси сосни звичайної; G3.42114 Субконтинентальні різнотравні ліси сосни звичайної); G4.4 Мішані ліси <i>Pinus sylvestris</i> – <i>Betula</i> ; G4.7 Мішані ацидофільні ліси <i>Pinus sylvestris</i> – <i>Quercus</i>).	38
5	НКБУ: Д2.2.3 Сирі ліси сосни звичайної; EUNIS: G3.E Неморальні заболочені хвойні ліси, G4.1 Мішані заболочені ліси; Бериська конвенція: <u>G3.E Неморальні заболочені хвойні ліси</u> ; Оселищна Директива: <u>91D0*Оліготрофні та мезотрофні заболочені ліси.</u>	1
Разом:		47

Лісові біотопи (за НКБУ) представлені наступними деревними, чагарниковими та трав'яними, моховими рослинами та лишайниками:

Д1.5.2 Ацидофільні мезофільні березові ліси. У цих лісах головною утворюючою породою виступає береза повисла та осика з домішкою вільхи чорної, сосни звичайної та дуба звичайного. У підліску зустрічається крушина ламка та горобина звичайна. Трав'яно-чагарничковий ярус складається із тонконога лучного, тонконога дібровного, ожики волосистої, польовиці пагононосної, веснівки дволистої, молінії голубої, орляка звичайного, чорниці, брусниці, плеврочія Шребера (проективне покриття становить 75-85 %);

Д1.6.4 Рівнинні незаболочені ліси вільхи чорної і ясена. Вони представлені вільхою чорною з домішкою берези повислої та осики. У підліску наявна крушина ламка, горобина звичайна, верба козяча та малини звичайної. До складу живого надгрунтового покриву входить осоки трясуцковидна, гостровидна і побережна, зірочник лісовий та середній, вербозілля звичайне, чемериця Лобелієва, веснівка дволиста, плакун верболистий, смовдь болотна, комиш лісовий, щитники чоловічий та шартрський, кропива дводомна, ситник розлогий (проективне покриття складається 55-70 %);

Д1.8 Антропогенні широколистяні ліси. Він представлений вільхою чорною. У підліску трапляється крушина ламка, горобина звичайна, малина звичайна та верба козяча. Живий надгрунтовий покрив представлений осокою трясуцковидною, молінією голубою, одинарником європейським, веснівкою дволистою, щитниками шартрським, безщитником жіночим, вербозіллям звичайним, мерингією трижилковою, польовицею пагононосною, чорницею, брусницею, дикраном багатоніжковим, зозулиним льоном звичайним, плевроцієм Шребера (проективне покриття – 70-75 %);

Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної. У цьому біотопі головною породою виступає сосна звичайна з домішкою берези повислої, дуба звичайного та вільхи чорної. У підліску зустрічається крушина ламка та горобина звичайна. Живий надгрунтовий покрив складається з конвалії звичайної, веснівки дволистої, чорниці, брусниці, вересу звичайного, молінії голубої, орляка звичайного, ожики волосистої, перестріча лучного, смілки пониклої, суніці лісової, дикрану багатоніжкового, плевроцію Шребера, гілокомію блискучого та лишайниками (кладонії стрункої, м'якої, дюймової та оленячої) (проективне покриття 75-93 %);

Д2.2.3 Сирі ліси сосни звичайної. Це насадження складаються з сосни звичайної. Підлісок представлений крушиною ламкою, вербою козячою та горобини звичайної. Живий надгрунтовий покрив складається з молінії голубої, багна болотного, лохини, чорниці, брусниці, вереса звичайного, дикрана багатоніжкового, плевроція Шребера, сфагна оманливого, зозулиного льону звичайного (проективне покриття 88-90 %).

Планову діяльність заплановано провести у 2 лісових рідкісних біотопах – Д1.6.4 Рівнинні незаболочені ліси вільхи чорної і ясена та Д2.2.3 Сирі ліси сосни звичайної. Репрезентативність ці лісових рідкісних біотопів на ділянках планової діяльності є посередньою або найнижчою. За статусом збереження виділяються біотопи з хорошим та поганим станом, а перспективи збереження – хороші та задовільні. Основними причинами поганого стану цих насаджень є невідповідність деяких деревних порід типам лісорослинних умов, низька відносна повнота та т. д. Також, у цих насаджень знижується можливість виконувати ними екосистемні послуги. Наступним заходом є проведення планової діяльності і формування нових корінних насаджень більш адаптованих до змін клімату.

Для збереження типових (поширених) та рідкісних біотопів на території надлісництва, створено ряд природно-заповідних об'єктів, зокрема заповідне лісове урочище «*Велимчанська дача*» (Замшанське лісництво, *квартал 8* (виділи 2-4, 10, 11, 4-26, 68, 69); ботанічні пам'ятки природи місцевого значення «*Дуби скельні-1*» (Любохинівське лісництво, *квартал 61* (виділ 7)), «*Дуби скельні-2*» (Любохинівське лісництво, *квартал 57* (виділ 24)), «*Лісонасіннева ділянка сосни*» (Старовижівське лісництво, *квартал 12* (виділ 18)), «*Мацеївські дачі*» (Сьомаківське лісництво, *квартал 20* (виділ 3)), «*Лісова хаща*» (Скулинське лісництво, *квартал 26* (виділи 22, 23)), «*Соснина-1*» (Скулинське лісництво, *квартал 25* (виділ 54)), «*Соснова дача*» (Скулинське лісництво, *квартал 49* (виділи 24, 27, 31)), «*Волога судіброва*» (Скулинське лісництво, *квартал 51* (виділ 55)), «*Вільшаник-1*» (Ковельське лісництво, *квартал 50* (виділ 75)), «*Вільшаник-2*» (Ковельське лісництво, *квартал 51* (виділ 50)), «*Сосновий бір*» (Ковельське лісництво, *квартал 37* (виділи 2, 4, 36)), «*Соснянка*» (Ковельське лісництво, *квартал 37* (виділи 3, 5, 7, 15, 23)), «*Хвойна*» (Ковельське лісництво, *квартал 36* (виділи 6, 7, 17)), «*Соснина-2*» (Радовичівське лісництво, *квартал 2* (виділи 19, 20, 23)), «*Соснова субір*» (Углівське лісництво, *квартал 22*

(виділи 22-27)); ландшафтний заказник загальнодержавного значення «*Нечимне*» (Скудинське лісництво, *квартал 70*); ботанічні заказники місцевого значення «*Підлузький*» (Любохнівське лісництво, *квартал 29* (виділи 4-6)), «*Білоозерський*» (Любохнівське лісництво, *квартал 30* (виділи 1, 2)), «*Мизівська дача*» (Старовижівське лісництво, *квартал 46* (виділи 2, 9, 10, 27)), «*Лісова дача*» (Білинське лісництво, *квартал 65* (виділи 52-55)), «*Задібський*» (Ковельське лісництво, *квартали 22, 24, 30*); лісові заказники місцевого значення «*Вижівська дача*» (Старовижівське лісництво, *квартал 16* (виділи 1-57, 58, 76)), «*Смоляри-1*» (Дубечнівське лісництво, *квартал 75* (виділ 17)), «*Смоляри-2*» (Дубечнівське лісництво, *квартал 79* (виділ 3)); ландшафтні заказники місцевого значення «*Чернявське*» (Замшанське лісництво, *квартали 39* (виділи 1-15, 19, 20, 23-49) і 40-41), «*Прирічний*» (Білинське лісництво, *квартали 40-42, 67-69*), «*Скудинський*» (Білинське лісництво, *квартали 63, 66*), «*Волошки*» (Ковельське лісництво, *квартали 6* (виділи 4-39), 7 (виділи 3-32) і 8-20), «*Літинський*» (Радовичиське лісництво, *квартали 15-16*), «*Радовичівський*» (Радовичиське лісництво, *квартал 22* (виділи 1, 25, 35)), «*Кашівський*» (Кашівське лісництво, *квартал 8* (виділ 7) та Углівське лісництво, *квартали 15* (виділи 23, 24), 29, 32 (виділи 1, 13, 16, 18, 19), 38 (виділи 12,13), 42 (виділи 16,17) і 44 (виділи 47); зоологічні заказники місцевого значення «*Дубечнівський*» (Дубечнівське лісництво, *квартали 4-9, 16, 17, 19-24, 47* (виділи 1-31), 48 (виділи 1-25, 27-29, 31-55), 49 (виділи 1-11, 15-18, 24-35, 38-40, 42, 43, 46, 49, 50, 56-74), 50 (виділи 2, 4-8, 10, 12-15, 20, 22-29, 31, 32, 34-39, 41-46), 51 (виділи 4, 6, 8, 14-16, 20-24, 27, 31-40, 42, 47-55)), «*Смолярівський*» (Дубечнівське лісництво, *квартали 66-69, 70* (виділи 1-43) 71-74, 75 (виділи 1-16, 18-33), 76-78, 79 (виділи 1, 2, 4-18), 80, 81 (виділи 15-24), 82), «*Старовижівський*» (Дубечнівське лісництва, *квартал 52* та Старовижівське лісництва, *квартал 2-5, 6* (виділи 1-42, 48, 49), 7 (виділи 1-41), 9 (виділи 9-62), 11, 13, 63, 64, 66), «*Дубова*» (Кашівське лісництво, *квартали 3, 4* та Углівське лісництво, *квартали 19-21, 27, 35, 38*); гідрологічний заказник місцевого значення «*Озерця*» (Замшанівське лісництво, *квартали 15* (виділи 3, 4, 6, 9, 10, 12, 48), 16 (виділи 1-4, 11, 12)); загальногеологічний заказник місцевого значення «*Дюна*» (Синівське лісництво, *квартал 71* (виділи 2673, 77, 79)).

3.2. Дослідження наявності видів флори та фауни занесених до Червоної книги України на ділянках планової діяльності та на території надлісництва

У процесі післяпроектного моніторингу під час обстеження ділянок планової діяльності у 2025 році на території Ковельського надлісництва філії «Поліський лісовий офіс» ДП «Ліси України» встановлювали наявність видів рослин і тварин, які підлягають охороні за Червоною книгою України.

Післяпроектні моніторингові дослідження свідчать, що на ділянках планової діяльності, обстежені у 2025 році на території надлісництва відсутні види рослин та тварин, що підлягають охороні згідно Червоної книги України.

У додатку А наведений квартално-видільний перелік ідентифікованих місць зростання, перебування видів тварин та рослин, занесених до Червоної книги України на території Ковельського надлісництва.

3.3. Післяпроектний моніторинг в об'єктах Смарагдової мережі Shatskyi (UA0000025), Stokhid-Nobel (UA0000168), Zaplava Turia-Rrypiat (UA0000170) та Liubokhynskyi (UA0000243) на території Ковельського надлісництва філії «Поліський лісовий офіс» ДП «Ліси України»

3.3.1. Об'єкті Смарагдової мережі Shatskyi (UA0000025)

В об'єкті Смарагдової мережі *Shatskyi (UA0000025)* зафіксовані наступні біотопи за НКБУ:

водні біотоми:

- B1.1.1 Оліготрофні водойми з макрофітною рослинністю (**Резолюція 4 Бернської конвенції:** C1.1 Постійні оліготрофні озера, ставки та водойми; **Додаток I Оселищної Директиви:** 3130 Оліготрофні до мезотрофних непроточні (лентичні) водойми з рослинністю *Littorelletea uniflorae* та/або *Isoëto-Nanojuncetea*);

- B1.1.2 Мезотрофні та евтрофні водойми з макрофітною рослинністю (**Резолюція 4 Бернської конвенції:** C1.222 Вільноплаваючі скупчення *Hydrocharis morsus-ranae*; C1.223 Вільноплаваючі скупчення *Stratiotes aloides*; C1.224 Вільноплаваючі колонії *Utricularia australis* та *Utricularia vulgaris*; C1.225 Вільноплаваючі килимки *Salvinia natans*; C1.226 Вільноплаваючі угруповання *Aldrovanda vesiculosa*; C1.32 Вільноплаваюча рослинність евтрофних водойм; C1.33 Вкорінена занурена рослинність евтрофних водойм; C1.3411 Угруповання водяних жовтеців на мілководдях; C1.3413 Зарості *Hottonia palustris* на мілководдях; **Додаток I Оселищної Директиви:** 3150 Природні евтрофні озера з рослинністю типу *Magnopotamion* або *Hydrocharition*);

- B1.1.3 Мезотрофні водойми з твердою (жорсткою) водою і угрупованнями харових водоростей (**Резолюція 4 Бернської конвенції:** C1.1 Постійні оліготрофні озера, ставки та водойми; C1.25 Занурені килимки харофітів у мезотрофних водоймах; **Додаток I Оселищної Директиви:** 3140 Оліго-мезотрофні водойми з жорсткою водою і бентосною рослинністю *Chara* spp.);

- B1.1.4 Дистрофні водойми з макрофітною рослинністю (**Резолюція 4 Бернської конвенції:** C1.4 Постійні стоячі дистрофні водойми; **Додаток I Оселищної Директиви:** 3160 Природні дистрофні озера та стави;

- B2.1.1 Алювіальні ділянки та днища пересохлих водойм з однорічною земноводною рослинністю (**Резолюція 4 Бернської конвенції:** C3.51 Євро-сибірські низькорослі однорічні земноводні угруповання (за винятком C3.5131 угруповань ситнику жаб'ячого); **Додаток I Оселищної Директиви:** 3130 Оліготрофні до мезотрофних непроточні (лентичні) водойми з рослинністю *Littorelletea uniflorae* та/або *Isoëto-Nanojuncetea*);

- B2.1.2 Алювіальні ділянки та днища пересохлих водойм з багаторічною земноводною рослинністю (**Резолюція 4 Бернської конвенції:** C3.4 Маловидові угруповання низькорослих біляводних або земноводних рослин; **Додаток I Оселищної Директиви:** 3130 Оліготрофні до мезотрофних непроточні (лентичні) водойми з рослинністю *Littorelletea uniflorae* та/або *Isoëto-Nanojuncetea*);

- B3.2.2 Мезотрофні та евтрофні водотоки з повільною течією (**Резолюція 4 Бернської конвенції:** C2.33 Мезотрофна рослинність повільно текучих водотоків; **Додаток I Оселищної Директиви:** 3260 Водотоки від рівнинних до гірських поясів з рослинністю *Ranunculion fluitantis* та *Callitriche-Batrachion*);

- B4.1.3 Прибережна мезотрофна рослинність на мулистих субстратах (**Резолюція 4 Бернської конвенції:** D2.3 Перехідні трясовини та сплавини; **Додаток I Оселищної Директиви:** 7140 Перехідні трясовини та сплавини);

болотні біотоми:

- B2.2.2 Болотні та підтоплені ділянки з угрупованнями високих кореневищних осок (**Резолюція 4 Бернської конвенції:** D5.2 Зарості крупних осокових переважно без застою води);

- B2.2.3 Болотні та підтоплені ділянки з угрупованнями високих купинних осок (**Резолюція 4 Бернської конвенції:** D5.2 Зарості крупних осокових переважно без застою води);

- B3 Мезотрофні болота (**Резолюція 4 Бернської конвенції:** D2.3 Перехідні болота та сплавини; **Додаток I Оселищної Директиви:** 7140 Перехідні трясовини та сплавини);

трав'яні біотоми:

- T1.1.1 Псамофітні трав'яні біотоми на кислих субстратах (**Резолюція 4 Бернської конвенції:** E1.9 Незімкнені несередземноморські сухі кислі та нейтральні трав'яні угруповання, у тому числі континентальні трав'яні угруповання на дюнах; **Додаток I**

Оселищної Директиви: 2330 Континентальні дюни з незімкненими угрупованнями з *Corynephorus* та *Agrostis*);

T1.1.2 Псамофітні трав'яні біотопи на нейтральних субстратах (**Резолюція 4 Бернської конвенції:** X35 Континентальні піщані дюни; **Додаток I Оселищної Директиви:** 6120*Трав'яні угруповання на сухих карбонатних пісках);

- T2.3.1 Рівнинні та низькогірні сінокісні луки (**Резолюція 4 Бернської конвенції:** E2.2 Рівнинні та низькогірні сінокісні луки; **Додаток I Оселищної Директиви:** 6510 Низинні сінокосні луки (*Alopecurus pratensis*, *Sanguisorba officinalis*);

- T2.4.1 Рівнинні та низькогірні пустищні луки (**Резолюція 4 Бернської конвенції:** E1.71 Угруповання *Nardus stricta*);

- T3.1.1 Вологі евтрофні і мезотрофні сінокісні луки (**Резолюція 4 Бернської конвенції:** E3.4 Мокрі або вологі евтрофні і мезотрофні луки; **Додаток I Оселищної Директиви:** 6440 Заплавні луки річкових долин *Cnidion dubii*);

- T3.2 Вологі луки пасовищного використання (**Резолюція 4 Бернської конвенції:** E3.4 Мокрі або вологі евтрофні і мезотрофні луки);

- T3.3.1 Мокрі луки з домінуванням злакоподібних трав (**Резолюція 4 Бернської конвенції:** E3.4 Мокрі або вологі евтрофні і мезотрофні луки);

- T3.3.2 Мокрі луки з домінуванням високотрав'я (**Резолюція 4 Бернської конвенції:** E5.4 Мокрі або вологі високотравні та папоротеві узлісся і луки; **Додаток I Оселищної Директиви:** 6430 Гідрофільні високотравні каймові угруповання рівнин та від монтанного до альпійського висотних поясів);

чагарникові та чагарничкові біотопи:

- Ч7.1 Вербові чагарникові зарості піщаних і суглинкових берегів (**Резолюція 4 Бернської конвенції:** F9.1 Прирічкові чагарники);

- Ч8 Псамофітні чагарникові угруповання (**Резолюція 4 Бернської конвенції:** F9.1 Прирічкові чагарники);

- Ч10.1 Вересові пустища (**Резолюція 4 Бернської конвенції:** F4.2 Сухі пустища; **Додаток I Оселищної Директиви:** 4030 Європейські сухі чагарничкові пустища);

лісові біотопи:

- Д1.2.1 Центральноевропейські грабово-дубові ліси (**Резолюція 4 Бернської конвенції:** G1.A1 Ліси *Quercus – Fraxinus – Carpinus betulus* на евтрофних і мезотрофних ґрунтах; **Додаток I Оселищної Директиви:** 9170 Дубово-грабові ліси *Galio-Carpinetum*);

- Д1.5.1 Ацидофільні дубові і сосново-дубові ліси (**Резолюція 4 Бернської конвенції:** G1.8 Ацидофільні дубові ліси; **Додаток I Оселищної Директиви:** 9190 Старовікові ацидофільні дубові ліси з *Quercus robur* на піщаних рівнинах);

- Д1.5.3 Сирі олігомезотрофні березові ліси (**Резолюція 4 Бернської конвенції:** G1.51 Сфагнові березові ліси; **Додаток I Оселищної Директиви:** 91D0*Оліготрофні та мезотрофні заболочені ліси);

- Д1.7.2 Мезотрофні болота з ярусом берези (**Резолюція 4 Бернської конвенції:** G1.51 Сфагнові березові ліси; **Додаток I Оселищної Директиви:** 91D0*Оліготрофні та мезотрофні заболочені ліси);

- Д2.1.1 Рівнинні ялинові ліси (**Резолюція 4 Бернської конвенції:** G3.1F Острівні ялинові ліси);

- Д2.2.3 Сирі ліси сосни звичайної (**Резолюція 4 Бернської конвенції:** G3.E Неморальні заболочені хвойні ліси; **Додаток I Оселищної Директиви:** 91D0*Оліготрофні та мезотрофні заболочені ліси);

- Д2.5.2 Оліготрофні болота з ярусом сосни (**Резолюція 4 Бернської конвенції:** G3.E Неморальні заболочені хвойні ліси; X04 Комплекси верхових боліт; **Додаток I Оселищної Директиви:** 91D0*Оліготрофні та мезотрофні заболочені ліси).

В об'єкті Смарагдової мережі *Shatskyi (UA0000025)* охороняються наступні види рослин і тварин:

рослини:

- альдрованда пухирчата (*Aldrovanda vesiculosa* L.),
- дикран зелений (*Dicranum viride* (Sull. & Lesq.) Lindb.),
- дрепанокладус глянцеватий (*Drepanocladus vernicosus* (Mitt.) Warnst.),
- жировик Льозеля (*Liparis loeselii* (L.) Rich.),
- зозуліні черевички справжні (*Cypripedium calceolus* L.),
- сон розкритий (*Pulsatilla patens* (L.) Mill. s.l.),

безхребетні:

- білоноська болотяна (*Leucorrhinia pectoralis* (Charpentier, 1825),
- борос Шнайдера (*Boros schneideri* (Panzer, 1795),
- ведмедиця чотирикрапкова (Гепа) (*Callimorpha quadripunctaria* (Poda, 1761),
- вусач дубовий великий західний (*Cerambyx cerdo* (Linnaeus, 1758),
- жовтох шапранець (*Colias myrmidone* (Esper, 1781),
- каптурник лінійчастий (*Stephanopachys linearis* (Kugelann, 1792),
- коконопряд золотистий (*Eriogaster catax* (Linnaeus, 1767),
- плавунець широкий (*Dytiscus latissimus* (Linnaeus, 1758),
- плавунець-поводень дволінійний (*Graphoderus bilineatus* (De Geer, 1774),
- плоскотілка червона (*Cucujus cinnaberinus* (Scopoli, 1763),
- рябець Матурна (*Hypodryas matura* (Linnaeus, 1761),
- синявець Навситой (чорнуватий) (*Maculinea nausithous* (Bergstrasser, 1779),
- синявець Телей (*Maculinea teleius* (Bergstrasser, 1779),
- тіньюлюб рудовусий (*Phryganophilus ruficollis* (Fabricius, 1798),

риби:

- в'юн звичайний (*Misgurnus fossilis* (Linnaeus, 1758),
- гірчак європейський (*Rhodeus amarus* (Bloch, 1782),
- месерниця озерна (*Rhynchocypris percniurus* (Pallas, 1814),
- щипавка звичайна (*Cobitis taenia* (Linnaeus, 1758),

землеводні:

- кумка звичайна (*Bombina bombina* (Linnaeus, 1761),
- тритон гребінчастий (*Triturus cristatus* (Laurenti, 1768),

плазуни:

- черепаха болотна європейська (*Emys orbicularis* (Linnaeus, 1758),

птахи:

- балобан (*Falco cherrug* (JEGray, 1834),
- баранець великий (*Gallinago media* (Latham, 1787),
- беркут (*Aquila chrysaetos* (Linnaeus, 1758),
- брижач (*Philomachus pugnax* (Linnaeus, 1758),
- бугай водяний (*Botaurus stellaris* (Linnaeus, 1758),
- бугайчик звичайний (*Ixobrychus minutus* (Linnaeus, 1766),
- вівсянка садова (*Emberiza hortulana* (Linnaeus, 1758),
- гагара чорношия (*Gavia arctica* (Linnaeus, 1758),
- грицик малий (*Limosa lapponica* (Linnaeus, 1758),
- гуска мала (*Anser erythropus* (Linnaeus, 1758),
- деркач лучний (*Crex crex* (Linnaeus, 1758),
- дрімлюга звичайна (*Caprimulgus europaeus* (Linnaeus, 1758),
- дятел білоспинний (*Dendrocopos leucotos* (Bechstein, 1802),
- дятел середній (*Dendrocopos medius* (Linnaeus, 1758),
- дятел сирійський (*Dendrocopos syriacus* (Hemprich & Ehrenberg, 1833),
- жайворонок лісовий (*Lullula arborea* (Linnaeus, 1758),
- жовна сива (*Picus canus* (J. F. Gmelin, 1788),
- жовна чорна (*Dryocopus martius* (Linnaeus, 1758),
- журавель сирій (*Grus grus* (Linnaeus, 1758),
- змієїд блакитноногий (*Circaetus gallicus* (Gmelin, 1788),

- коловодник болотяний (*Tringa glareola* (Linnaeus, 1758),
- кропив'янка рябогруда (*Sylvia nisoria* (Bechstein, 1792),
- криччок білокрилий (*Chlidonias leucopterus* (Temminck, 1815),
- криччок білощокий (*Chlidonias hybrida* (Pallas, 1811),
- криччок малий (*Sterna albifrons* (Pallas, 1764),
- криччок річковий (*Sterna hirundo* (Linnaeus, 1758),
- криччок чорний (*Chlidonias niger* (Linnaeus, 1758),
- кулик-довгоніг чорнокрилий (*Himantopus himantopus* (Linnaeus, 1758),
- лебідь малий (*Cygnus bewickii* (Yarrell, 1830),
- лебідь-кликун (*Cygnus cygnus* (Linnaeus, 1758),
- лелека чорний (*Ciconia nigra* (Linnaeus, 1758),
- лунь лучний (*Circus pygargus* (Linnaeus, 1758),
- лунь очеретяний (болотяний) (*Circus aeruginosus* (Linnaeus, 1758),
- мухоловка білошия (*Ficedula albicollis* (Temminck, 1815),
- мухоловка мала (*Ficedula parva* (Bechstein, 1794),
- орел-карлик (*Hieraaetus pennatus* (Gmelin, 1788),
- орлан-білохвіст (*Haliaeetus albicilla* (Linnaeus, 1758),
- орябок лісовий (*Bonasa bonasia* (Linnaeus, 1758),
- осоїд євразійський (*Pernis apivorus* (Linnaeus, 1758),
- очеретянка прудка (*Acrocephalus paludicola* (Vieillot, 1817),
- підорлик малий (*Aquila pomarina* (C. L. Brehm, 1831),
- підсоколик малий (*Falco columbarius* (Linnaeus, 1758),
- погонич звичайний (*Porzana porzana* (Linnaeus, 1766),
- погонич малий (*Porzana parva* (Scopoli, 1769),
- пугач звичайний (*Bubo bubo* (Linnaeus, 1758),
- рибалочка блакитний (*Alcedo atthis* (Linnaeus, 1758),
- сивка звичайна (*Pluvialis apricaria* (Linnaeus, 1758),
- синьошийка (*Luscinia svecica* (Linnaeus, 1758),
- сичик-горобець євразійський (*Glaucidium passerinum* (Linnaeus, 1758),
- скопа (*Pandion haliaetus* (Linnaeus, 1758),
- сова болотяна (*Asio flammeus* (Pontoppidan, 1763),
- сорокопуд терновий (*Lanius collurio* (Linnaeus, 1758),
- сорокопуд чернолобий (*Lanius minor* (Gmelin, 1788),
- тетерук євразійський (*Tetrao tetrix* (Linnaeus, 1758),
- чапля руда (*Ardea purpurea* (Linnaeus, 1766),
- чепура велика (*Ardea alba* (Linnaeus, 1758),
- чернь білоока (*Aythya nyroca* (Güldenstädt, 1770),
- шуліка чорний (*Milvus migrans* (Boddaert, 1783),
- щеврик польовий (*Anthus campestris* (Linnaeus, 1758),

ссавці:

- бобр європейський (*Castor fiber* (Linnaeus, 1758),
- видра річкова (*Lutra lutra* (Linnaeus, 1758),
- вовк (*Canis lupus* (Linnaeus, 1758),
- нічниця велика (*Myotis myotis* (Borkhausen, 1797),
- нічниця ставкова (*Myotis dasycneme* (Boie, 1825),
- широковух звичайний (*Barbastella barbastellus* (Schreber, 1774).

3.3.2. Об'єкт Смарагдової мережі *Stokhid–Nobel* (UA0000168)

В об'єкті Смарагдової мережі *Stokhid–Nobel* (UA0000168) зафіксовані наступні біотопи за НКБУ:

водні біотопи:

- B1.1.2 Мезотрофні та евтрофні водойми з макрофітною рослинністю (**Резолюція 4 Бериської конвенції:** C1.222 Вільноплаваючі скупчення *Hydrocharis morsus-ranae*; C1.223 Вільноплаваючі скупчення *Stratiotes aloides*; C1.224 Вільноплаваючі колонії *Utricularia australis* та *Utricularia vulgaris*; C1.3411 Угрупування водяних жовтеців на мілководдях; **Додаток I Оселищної Директиви:** 3150 Природні евтрофні озера з рослинністю типу *Magnopotamion* або *Hydrocharition*);

- B1.1.3 Мезотрофні водойми з твердою (жорсткою) водою і угрупованнями харових водоростей (**Резолюція 4 Бериської конвенції:** C1.25 Занурені килимки харофітів у мезотрофних водоймах; 3140 Оліго-мезотрофні водойми з жорсткою водою і бентосною рослинністю *Chara* spp.);

- B1.1.4 Дистрофні водойми з макрофітною рослинністю (**Резолюція 4 Бериської конвенції:** C1.4 Постійні стоячі дистрофні водойми; **Додаток I Оселищної Директиви:** 3160 Природні дистрофні озера та стави;

- B2.1.1 Алювіальні ділянки та днища пересохлих водойм з однорічною земноводною рослинністю (**Резолюція 4 Бериської конвенції:** C3.51 Євро-сибірські низькорослі однорічні земноводні угруповання (за винятком C3.5131 угруповань ситнику жаб'ячого); **Додаток I Оселищної Директиви:** 3130 Оліготрофні до мезотрофних непроточні (лентичні) водойми з рослинністю *Littorelletea uniflorae* та/або *Isoëto-Nanojuncetea*);

- B4.1.3 Прибережна мезотрофна рослинність на мулистих субстратах (**Резолюція 4 Бериської конвенції:** D2.3 Перехідні трясовини та сплавини; **Додаток I Оселищної Директиви:** 7140 Перехідні трясовини та сплавини);

болотні біотопи:

- B2.2.2 Болотні та підтоплені ділянки з угрупованнями високих кореневищних осок (**Резолюція 4 Бериської конвенції:** D5.2 Зарості крупних осокових переважно без застою води);

- B2.2.3 Болотні та підтоплені ділянки з угрупованнями високих купинних осок (**Резолюція 4 Бериської конвенції:** D5.2 Зарості крупних осокових переважно без застою води);

- B3 Мезотрофні болота (**Резолюція 4 Бериської конвенції:** D2.3 Перехідні болота та сплавини; **Додаток I Оселищної Директиви:** 7140 Перехідні трясовини та сплавини);

- B4.1 Оліготрофні сфагнові болота (**Резолюція 4 Бериської конвенції:** X04 Комплекси верхових боліт; **Додаток I Оселищної Директиви:** 7110* Активні верхові (оліготрофні) болота);

трав'яні біотопи:

- T3.1.1 Вологі евтрофні і мезотрофні сінокісні луки (**Резолюція 4 Бериської конвенції:** E3.4 Мокрі або вологі евтрофні і мезотрофні луки; **Додаток I Оселищної Директиви:** 6440 Заплавні луки річкових долин *Cnidion dubii*);

- T3.1.2 Вологі оліготрофні сінокісні луки (**Резолюція 4 Бериської конвенції:** E3.5 Мокрі або вологі оліготрофні луки; **Додаток I Оселищної Директиви:** 6410 Молінієві луки на вапнякових, торф'яних або глинисто-мулистих ґрунтах (*Molinion caeruleae*);

- T3.3.1 Мокрі луки з домінуванням злакоподібних трав (**Резолюція 4 Бериської конвенції:** E3.4 Мокрі або вологі евтрофні і мезотрофні луки);

- T3.3.2 Мокрі луки з домінуванням високотрав'я (**Резолюція 4 Бериської конвенції:** E5.4 Мокрі або вологі високотравні та папоротеві узлісся і луки; **Додаток I Оселищної Директиви:** 6430 Гідрофільні високотравні каймові угруповання рівнин та від монтанного до альпійського висотних поясів);

чагарникові та чагарничкові біотопи:

- C7.1 Вербові чагарникові зарості піщаних і суглинкових берегів (**Резолюція 4 Бериської конвенції:** F9.1 Прирічкові чагарники);

лісові біотопи:

- Д1.5.1 Ацидофільні дубові і сосново-дубові ліси (*Резолюція 4 Бернської конвенції*: G1.8 Ацидофільні дубові ліси; *Додаток I Оселищної Директиви*: 9190 Старовікові ацидофільні дубові ліси з *Quercus robur* на піщаних рівнинах);

- Д1.5.3 Сирі олігомезотрофні березові ліси (*Резолюція 4 Бернської конвенції*: G1.51 Сфагнові березові ліси; *Додаток I Оселищної Директиви*: 91D0*Оліготрофні та мезотрофні заболочені ліси);

- Д1.6.1 Заплавні вербові і тополеві ліси (*Резолюція 4 Бернської конвенції*: G1.11 Прирічкові вербові ліси; *Додаток I Оселищної Директиви*: 91E0*Заплавні ліси з *Alnus glutinosa* та *Fraxinus excelsior* (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*);

- Д1.6.4 Рівнинні незаболочені ліси вільхи чорної і ясена (*Резолюція 4 Бернської конвенції*: G1.21 Заплавні періодично мокрі ліси з домінуванням *Alnus* або *Fraxinus*; *Додаток I Оселищної Директиви*: 91E0*Заплавні ліси з *Alnus glutinosa* та *Fraxinus excelsior* (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*);

- Д1.7.1 Евтрофні болота з ярусом вільхи чорної або берези (*Резолюція 4 Бернської конвенції*: G1.41 Заболочені вільхові ліси на некіислому торфі);

- Д1.7.2 Мезотрофні болота з ярусом берези (*Резолюція 4 Бернської конвенції*: G1.51 Сфагнові березові ліси; *Додаток I Оселищної Директиви*: 91D0*Оліготрофні та мезотрофні заболочені ліси);

- Д2.2.3 Сирі ліси сосни звичайної (*Резолюція 4 Бернської конвенції*: G3.E Неморальні заболочені хвойні ліси; *Додаток I Оселищної Директиви*: 91D0*Оліготрофні та мезотрофні заболочені ліси);

Д2.5.2 Оліготрофні болота з ярусом сосни (*Резолюція 4 Бернської конвенції*: G3.E Неморальні заболочені хвойні ліси; *Додаток I Оселищної Директиви*: 91D0*Оліготрофні та мезотрофні заболочені ліси).

В об'єкті Смарагдової мережі *Stokhid-Nobel (UA0000168)* охороняються наступні види рослин і тварин:

рослини:

- альдрованда пухирчаста (*Aldrovanda vesiculosa* L.),

безхребетні:

- рогач звичайний (жук-олень) (*Lucanus cervus* (Linnaeus, 1758),

землеводні:

- кумка звичайна (*Bombina bombina* (Linnaeus, 1761),

- тритон гребінчастий (*Triturus cristatus* (Laurenti, 1768),

плазуни:

- черепаха болотна європейська (*Emys orbicularis* (Linnaeus, 1758),

риби:

- в'юн звичайний (*Misgurnus fossilis* (Linnaeus, 1758),

- мінога українська (*Eudontomyzon mariae* (Berg, 1931),

- щипавка звичайна (*Cobitis taenia* (Linnaeus, 1758),

птахи:

- баранець великий (*Gallinago media* (Latham, 1787),

- беркут (*Aquila chrysaetos* (Linnaeus, 1758),

- брижач (*Philomachus pugnax* (Linnaeus, 1758),

- бугай водяний (*Botaurus stellaris* (Linnaeus, 1758),

- глушець (*Tetrao urogallus* (Linnaeus, 1758),

- деркач лучний (*Crex crex* (Linnaeus, 1758),

- дрімлюга звичайна (*Caprimulgus europaeus* (Linnaeus, 1758),

- дятел середній (*Dendrocopos medius* (Linnaeus, 1758),

- жайворонок лісовий (*Lullula arborea* (Linnaeus, 1758),

- жовна чорна (*Dryocopus martius* (Linnaeus, 1758),

- журавель сирій (*Grus grus* (Linnaeus, 1758),

- змієїд блакитноногий (*Circaetus gallicus* (Gmelin, 1788),

- кібчик червононогий (*Falco vespertinus* (Linnaeus, 1766),
- коловодник болотяний (*Tringa glareola* Linnaeus, 1758),
- криччок білокрилий (*Chlidonias leucopterus* (Temminck, 1815),
- криччок річковий (*Sterna hirundo* (Linnaeus, 1758),
- криччок чорний (*Chlidonias niger* (Linnaeus, 1758),
- лелека білий (*Ciconia ciconia* (Linnaeus, 1758),
- лелека чорний (*Ciconia nigra* (Linnaeus, 1758),
- лунь болотяний (*Circus aeruginosus* (Linnaeus, 1758),
- лунь лучний (*Circus pygargus* (Linnaeus, 1758),
- орлан-білохвіст (*Haliaeetus albicilla* (Linnaeus, 1758),
- орябок лісовий (*Tetrastes bonasia* (Linnaeus, 1758),
- очеретянка прудка (*Acrocephalus paludicola* (Vieillot, 1817),
- підорлик малий (*Aquila pomarina* (C. L. Brehm, 1831),
- погонич звичайний (*Porzana porzana* (Linnaeus, 1766),
- погонич малий (*Porzana parva* (Scopoli, 1769),
- пугач (*Bubo bubo* (Linnaeus, 1758),
- рибалочка блакитний (*Alcedo atthis* (Linnaeus, 1758),
- сиворакша євразійська (*Coracias garrulus* (Linnaeus, 1758),
- синьошийка (*Luscinia svecica* (Linnaeus, 1758),
- сичик-горобець євразійський (*Glaucidium passerinum* (Linnaeus, 1758),
- скопа (*Pandion haliaetus* (Linnaeus, 1758),
- сова болотяна (*Asio flammeus* (Pontoppidan, 1763),
- сова бородата (*Strix nebulosa* (J.R.Forster, 1772),
- сорокопуд сірий (*Lanius excubitor* (Linnaeus, 1758),
- сорокопуд терновий (*Lanius collurio* (Linnaeus, 1758),
- тетерук євразійський (*Tetrao tetrax* (Linnaeus, 1758),
- чепура велика (*Ardea alba* (Linnaeus, 1758),
- чернь білоока (*Aythya nyroca* (Güldenstädt, 1770),
- ссавці:**
- вовк (*Canis lupus* (Linnaeus, 1758),
- видра річкова (*Lutra lutra* (Linnaeus, 1758),
- бобр європейський (*Castor fiber* (Linnaeus, 1758),
- норка європейська (*Mustela lutreola* (Linnaeus, 1761),
- рись євразійська (*Lynx lynx* (Linnaeus, 1758).

3.3.3. Об'єкт Смарагдової мережі *Zaplava Turia-Rrypiat* (UA0000170)

В об'єкті Смарагдової мережі *Zaplava Turia-Rrypiat* (UA0000170) зафіксовані наступні біотопи за НКБУ:

водні біотопи:

- B1.1.2 Мезотрофні та евтрофні водойми з макрофітною рослинністю (**Резолюція 4 Бериської конвенції:** C1.222 Вільноплаваючі скупчення *Hydrocharis morsus-ranae*; C1.223 Вільноплаваючі скупчення *Stratiotes aloides*; C1.224 Вільноплаваючі колонії *Utricularia australis* та *Utricularia vulgaris*; C1.225 Вільноплаваючі килимки *Salvinia natans*; C1.3413 Зарості *Hottonia palustris* на мілководдях; **Додаток I Оселищної Директиви:** 3150 Природні евтрофні озера з рослинністю типу *Magnopotamion* або *Hydrocharition*);
- B3.2.2 Мезотрофні та евтрофні водотоки з повільною течією (**Резолюція 4 Бериської конвенції:** C2.33 Мезотрофна рослинність повільно текучих водотоків; **Додаток I Оселищної Директиви:** 3260 Водотоки від рівнинних до гірських поясів з рослинністю *Ranunculion fluitantis* та *Callitriche-Batrachion*);

- B4.1.3 Прибережна мезотрофна рослинність на мулистих субстратах (*Резолюція 4 Бернської конвенції*: D2.3 Перехідні трясовини та сплавини; *Додаток I Оселищної Директиви*: 7140 Перехідні трясовини та сплавини);

болотні біотоми:

- B2.2.2 Болотні та підтоплені ділянки з угрупованнями високих кореневищних осонок (*Резолюція 4 Бернської конвенції*: D5.2 Зарості крупних осокових переважно без застою води);

- B2.2.3 Болотні та підтоплені ділянки з угрупованнями високих купинних осонок (*Резолюція 4 Бернської конвенції*: D5.2 Зарості крупних осокових переважно без застою води);

- B3 Мезотрофні болота (*Резолюція 4 Бернської конвенції*: D2.3 Перехідні болота та сплавини; *Додаток I Оселищної Директиви*: 7140 Перехідні трясовини та сплавини);

трав'яні біотоми:

- T2.3.1 Рівнинні та низькогірні сінокісні луки (*Резолюція 4 Бернської конвенції*: E2.2 Рівнинні та низькогірні сінокісні луки; *Додаток I Оселищної Директиви*: 6510 Низинні сінокосні луки (*Alopecurus pratensis*, *Sanguisorba officinalis*);

- T2.4.1 Рівнинні та низькогірні пустищні луки (*Резолюція 4 Бернської конвенції*: E1.71 Угруповання *Nardus stricta*);

- T3.1.1 Вологі евтрофні і мезотрофні сінокісні луки (*Резолюція 4 Бернської конвенції*: E3.4 Мокрі або вологі евтрофні і мезотрофні луки; *Додаток I Оселищної Директиви*: 6440 Заплавні луки річкових долин *Cnidion dubii*);

- T3.1.2 Вологі оліготрофні сінокісні луки (*Резолюція 4 Бернської конвенції*: E3.5 Мокрі або вологі оліготрофні луки; *Додаток I Оселищної Директиви*: 6410 Молінієві луки на вапнякових, торф'яних або глинисто-мулистих ґрунтах (*Molinion caeruleae*);

- T3.2 Вологі луки пасовищного використання (*Резолюція 4 Бернської конвенції*: E3.4 Мокрі або вологі евтрофні і мезотрофні луки);

- T3.3.1 Мокрі луки з домінуванням злакоподібних трав (*Резолюція 4 Бернської конвенції*: E3.4 Мокрі або вологі евтрофні і мезотрофні луки);

чагарникові та чагарничкові біотоми:

- C10.1 Вересові пустища (*Резолюція 4 Бернської конвенції*: F4.2 Сухі пустища; *Додаток I Оселищної Директиви*: 4030 Європейські сухі чагарничкові пустища);

лісові біотоми:

- D1.5.1 Ацидофільні дубові і сосново-дубові ліси (*Резолюція 4 Бернської конвенції*: G1.8 Ацидофільні дубові ліси; *Додаток I Оселищної Директиви*: 9190 Старовікові ацидофільні дубові ліси з *Quercus robur* на піщаних рівнинах);

- D1.5.3 Сирі олігомезотрофні березові ліси (*Резолюція 4 Бернської конвенції*: G1.51 Сфагнові березові ліси; *Додаток I Оселищної Директиви*: 91D0*Оліготрофні та мезотрофні заболочені ліси);

- D1.7.2 Мезотрофні болота з ярусом берези (*Резолюція 4 Бернської конвенції*: G1.51 Сфагнові березові ліси; *Додаток I Оселищної Директиви*: 91D0*Оліготрофні та мезотрофні заболочені ліси);

- D2.2.3 Сирі ліси сосни звичайної (*Резолюція 4 Бернської конвенції*: G3.E Неморальні заболочені хвойні ліси; *Додаток I Оселищної Директиви*: 91D0*Оліготрофні та мезотрофні заболочені ліси);

- D2.5.2 Оліготрофні болота з ярусом сосни (*Резолюція 4 Бернської конвенції*: G3.E Неморальні заболочені хвойні ліси; X04 Комплекси верхових боліт; *Додаток I Оселищної Директиви*: 91D0*Оліготрофні та мезотрофні заболочені ліси).

В об'єкті Смарагдової мережі *Zaplava Turia-Rrypiat (UA0000170)* охороняються наступні види рослин і тварин:

рослини:

- дягель болотяний (маточник болотний) (*Angelica palustris* (Besser) Hoffm.),

безхребетні:

- борос Шнайдера (*Boros schneideri* (Panzer, 1795),
- дукачик блакитнуватий (Гелла) (*Helleia helle* (Denis & Schiffermüller) 1776),
- дукачик непарний (*Lycaena dispar* (Haworth, 1803),
- жовтюх шапранець (*Colias myrmidone* (Esper, 1781),
- каптурник лінійчастий (*Stephanopachys linearis* (Kugelann, 1792),
- прочанок Едип (*Coenonympha oedippus* (Fabricius, 1787),
- рябець авринія (*Euphydryas aurinia* (Rottemburg, 1775),
- рябець Матурна (*Hypodryas maturna* (Linnaeus, 1761),
- тіньюлюб рудовусий (*Phryganophilus ruficollis* (Fabricius, 1798),

риби:

- в'юн звичайний (*Misgurnus fossilis* (Linnaeus, 1758),
- гірчак європейський (*Rhodeus amarus* (Bloch, 1782),
- щипавка звичайна (*Cobitis taenia* (Linnaeus, 1758),

землеводні:

- кумка звичайна (*Bombina bombina* (Linnaeus, 1761),
- тритон гребінчастий (*Triturus cristatus* (Laurenti, 1768),

плазуни:

- черепаха болотна європейська (*Emys orbicularis* (Linnaeus, 1758),

птахи:

- баранець великий (*Gallinago media* (Latham, 1787),
- беркут (*Aquila chrysaetos* (Linnaeus, 1758),
- бугай водяний (*Botaurus stellaris* (Linnaeus, 1758),
- бугайчик звичайний (*Ixobrychus minutus* (Linnaeus, 1766),
- вівсянка садова (*Emberiza hortulana* (Linnaeus, 1758),
- гагара чорношия (*Gavia arctica* (Linnaeus, 1758),
- деркач лучний (*Crex crex* (Linnaeus, 1758),
- дрімлюга звичайна (*Caprimulgus europaeus* (Linnaeus, 1758),
- дятел білоспинний (*Dendrocopos leucotos* (Bechstein, 1802),
- дятел середній (*Dendrocopos medius* (Linnaeus, 1758),
- жайворонок лісовий (*Lullula arborea* (Linnaeus, 1758),
- жовна сива (*Picus canus* (J. F. Gmelin, 1788),
- жовна чорна (*Dryocopus martius* (Linnaeus, 1758),
- журавель сірий (*Grus grus* (Linnaeus, 1758),
- кропив'янка рябогруда (*Sylvia nisoria* (Bechstein, 1792),
- кричок білокрилий (*Chlidonias leucopterus* (Temminck, 1815),
- кричок білощокий (*Chlidonias hybrida* (Pallas, 1811),
- кричок малий (*Sterna albifrons* (Pallas, 1764),
- кричок чорний (*Chlidonias niger* (Linnaeus, 1758),
- лелека білий (*Ciconia ciconia* (Linnaeus, 1758),
- лелека чорний (*Ciconia nigra* (Linnaeus, 1758),
- лунь лучний (*Circus pygargus* (Linnaeus, 1758),
- лунь очеретяний (болотяний) (*Circus aeruginosus* (Linnaeus, 1758),
- лунь польовий (*Circus cyaneus* (Linnaeus, 1766),
- мухоловка білошия (*Ficedula albicollis* (Temminck, 1815),
- орел-карлик (*Hieraetus pennatus* (Gmelin, 1788),
- орлан-білохвіст (*Haliaeetus albicilla* (Linnaeus, 1758),
- орябок лісовий (*Bonasa bonasia* (Linnaeus, 1758),
- осоїд євразійський (*Pernis apivorus* (Linnaeus, 1758),
- очеретянка прудка (*Acrocephalus paludicola* (Vieillot, 1817),
- підорлик великий (*Aquila clanga* (Pallas, 1811),
- підорлик малий (*Aquila pomarina* (C. L. Brehm, 1831),
- підсоколик малий (*Falco columbarius* (Linnaeus, 1758),

- погонич звичайний (*Porzana porzana* (Linnaeus, 1766),
- погонич малий (*Porzana parva* (Scopoli, 1769),
- рибалочка блакитний (*Alcedo atthis* (Linnaeus, 1758),
- сиворакша євразійська (*Coracias garrulus* (Linnaeus, 1758),
- синьошийка (*Luscinia svecica* (Linnaeus, 1758),
- сичик-горобець євразійський (*Glaucidium passerinum* (Linnaeus, 1758),
- скопа (*Pandion haliaetus* (Linnaeus, 1758),
- сова болотяна (*Asio flammeus* (Pontoppidan, 1763),
- сорокопуд терновий (*Lanius collurio* (Linnaeus, 1758),
- тетерук євразійський (*Tetrao tetrix* (Linnaeus, 1758),

ссавці:

- бобер європейський (*Castor fiber* (Linnaeus, 1758),
- видра річкова (*Lutra lutra* (Linnaeus, 1758),
- вовк (*Canis lupus* (Linnaeus, 1758),
- широковух звичайний (*Barbastella barbastellus* (Schreber, 1774).
- шуліка чорний (*Milvus migrans* (Boddaert, 1783).

3.3.4. Об'єкт Смарагдової мережі *Liubokhynskiyi* (UA0000243)

В об'єкті Смарагдової мережі *Liubokhynskiyi* (UA0000243) зафіксовані наступні біотопи за НКБУ:

водні біотопи:

- B1.1.4 Дистрофні водойми з макрофітною рослинністю (*Резолюція 4 Бернської конвенції*: C1.4 Постійні стоячі дистрофні водойми; *Додаток I Оселищної Директиви*: 3160 Природні дистрофні озера та стави;

- B4.1.3 Прибережна мезотрофна рослинність на мулистих субстратах (*Резолюція 4 Бернської конвенції*: D2.3 Перехідні трясовини та сплавини; *Додаток I Оселищної Директиви*: 7140 Перехідні трясовини та сплавини);

болотні біотопи:

- B2.2.2 Болотні та підтоплені ділянки з угрупованнями високих кореневищних осок (*Резолюція 4 Бернської конвенції*: D5.2 Зарості крупних осокових переважно без застою води);

- B2.2.3 Болотні та підтоплені ділянки з угрупованнями високих купинних осок (*Резолюція 4 Бернської конвенції*: D5.2 Зарості крупних осокових переважно без застою води);

- B3 Мезотрофні болота (*Резолюція 4 Бернської конвенції*: D2.3 Перехідні болота та сплавини; *Додаток I Оселищної Директиви*: 7140 Перехідні трясовини та сплавини);

трав'яні біотопи:

- T3.1.1 Вологі евтрофні і мезотрофні сінокісні луки (*Резолюція 4 Бернської конвенції*: E3.4 Мокрі або вологі евтрофні і мезотрофні луки; *Додаток I Оселищної Директиви*: 6440 Заплавні луки річкових долин *Spidion dubii*);

- T3.2 Вологі луки пасовищного використання (*Резолюція 4 Бернської конвенції*: E3.4 Мокрі або вологі евтрофні і мезотрофні луки);

- T3.3.1 Мокрі луки з домінуванням злакоподібних трав (*Резолюція 4 Бернської конвенції*: E3.4 Мокрі або вологі евтрофні і мезотрофні луки);

лісові біотопи:

- D2.2.3 Сирі ліси сосни звичайної (*Резолюція 4 Бернської конвенції*: G3.E Неморальні заболочені хвойні ліси; *Додаток I Оселищної Директиви*: 91D0*Оліготрофні та мезотрофні заболочені ліси).

В об'єкті Смарагдової мережі *Liubokhynskiyi* (UA0000243) охороняються наступні види рослин і тварин:

рослини:

- жировик Льозеля (*Liparis loeselii* (L.) Rich.),

- парило волосисте (*Agrimonia pilosa* Ledeb.),

молюски:

- перлівниця товста (*Unio crassus* (Philipsson, 1788),

- равлик-завіток болотяний (закрутка трав'яна) (*Vertigo moulinsiana* (Dupuy, 1849),

безхребетні:

- дукачик непарний (*Lycaena dispar* (Haworth, 1803),

- прочанок Едип (*Coenonympha oedippus* (Fabricius, 1787),

- стрілка прикрашена (*Coenagrion ornatum* (Selys, 1850),

риби:

- в'юн звичайний (*Misgurnus fossilis* (Linnaeus, 1758),

- гірчак європейський (*Rhodeus amarus* (Bloch, 1782),

землеводні – не зафіксовано,

плазуни:

- черепаха болотна європейська (*Emys orbicularis* (Linnaeus, 1758),

птахи:

- бугай водяний (*Botaurus stellaris* (Linnaeus, 1758),

- бугайчик звичайний (*Ixobrychus minutus* (Linnaeus, 1766),

- гагара чорношия (*Gavia arctica* (Linnaeus, 1758),

- деркач лучний (*Crex crex* (Linnaeus, 1758),

- дятел білоспинний (*Dendrocopos leucotos* (Bechstein, 1802),

- дятел середній (*Dendrocopos medius* (Linnaeus, 1758),

- жайворонк лісовий (*Lullula arborea* (Linnaeus, 1758),

- жовна чорна (*Dryocopus martius* (Linnaeus, 1758),

- журавель сірий (*Grus grus* (Linnaeus, 1758),

- зміїд блакитноногий (*Circaetus gallicus* (Gmelin, 1788),

- коловодник болотяний (*Tringa glareola* (Linnaeus, 1758),

- крех малий (*Mergus albellus* (Linnaeus, 1758),

- кропив'янка рябогруда (*Sylvia nisoria* (Bechstein, 1792),

- кричок білокрилий (*Chlidonias leucopterus* (Temminck, 1815),

- кричок білощокий (*Chlidonias hybrida* (Pallas, 1811),

- кричок річковий (*Sterna hirundo* (Linnaeus, 1758),

- кричок чорний (*Chlidonias niger* (Linnaeus, 1758),

- лебідь-кликун (*Cygnus cygnus* (Linnaeus, 1758),

- лелека білий (*Ciconia ciconia* (Linnaeus, 1758),

- лелека чорний (*Ciconia nigra* (Linnaeus, 1758),

- лунь очеретяний (болотяний) (*Circus aeruginosus* (Linnaeus, 1758),

- осоїд євразійський (*Pernis apivorus* (Linnaeus, 1758),

- очеретянка прудка (*Acrocephalus paludicola* (Vieillot, 1817),

- підорлик великий (*Aquila clanga* (Pallas, 1811),

- підорлик малий (*Aquila pomarina* (C. L. Brehm, 1831),

- погонич звичайний (*Porzana porzana* (Linnaeus, 1766),

- погонич малий (*Porzana parva* (Scopoli, 1769),

- рибалочка блакитний (*Alcedo atthis* (Linnaeus, 1758),

- синьошийка (*Luscinia svecica* (Linnaeus, 1758),

- скопа (*Pandion haliaetus* (Linnaeus, 1758),

- сорокопуд терновий (*Lanius collurio* (Linnaeus, 1758),

- чепура велика (*Ardea alba* (Linnaeus, 1758),

- чернь білоока (*Aythya nyroca* (Güldenstädt, 1770),

ссавці:

- видра річкова (*Lutra lutra* (Linnaeus, 1758),

- вовк (*Canis lupus* (Linnaeus, 1758),

- нічниця велика (*Myotis myotis* (Borkhausen, 1797),
- нічниця ставкова (*Myotis dasycneme* (Boie, 1825),
- широкоух звичайний (*Barbastella barbastellus* (Schreber, 1774).

3.4. Дослідження щодо впливу на види та оселища об'єктів Смарагдової мережі

Об'єкт Смарагдової мережі **Shatskyi (UA0000025)** лише межує із територією надлісництва – **Любохинівське лісництво** (окремі виділи кварталів **1, 9, 11**). Об'єкт Смарагдової мережі **Zaplava Turia-Rrypiat (UA0000170)** лише межує із територією надлісництва – **Буцинське лісництво** (окремі виділи кварталів **46, 67, 76, 77**), **Білинське лісництво** (окремі виділи кварталів **40, 50, 54, 67-69**).

Об'єкт Смарагдової мережі **Liubokhynskiy (UA0000243)** частково охоплює територію надлісництва – **Любохинівське лісництво** (квартали **12-14, 15** (виділи 1-18), **16-30, 31** (виділи 1-21, 22ч, 23, 24ч, 25, 27-30), **32, 34, 73** (виділи 1-31, 32ч, 34-56).

На території надлісництва в об'єкті Смарагдової мережі **Liubokhynskiy (UA0000243)** не планується проводити планову діяльність на ділянках понад 1 га. Також слід відмітити, що планова діяльність не проводиться у виділах, які безпосередньо примикають до цього об'єкта Смарагдової мережі.

Об'єкт Смарагдової мережі **Stokhid-Nobel (UA0000168)** частково охоплює територію надлісництва – **Кацівське лісництво** (квартали **1** (виділи *6, 8частково, 14, 18ч*), **2** (виділи *46ч, 47ч, 57, 58, 68, 69, 70ч, 76, 77, 79ч, 87ч, 88, 93-95*), **5** (виділи 1-2), **8** (виділи 1-3, 7ч, 10-11, 15-19, 23-24, 28-32, 33ч, 37), **10** (виділи 1-6, 13-15) та **Узлівське лісництво** (квартали **13, 14** (виділи *57-64, 79-83, 85ч, 86ч, 87-94, 95-119*), **15** (виділи 2-24), **22-24, 28-29, 30** (виділи 1-2, 6-8, 9ч, 11-18, 19ч, 20-61), **32-33, 34** (виділи 3ч, 4-8, 9ч, 10-33), **39** (виділи 1-48, 50-68), **40, 41** (виділи 11-15, 17-21)).

На території надлісництва в об'єкті Смарагдової мережі **Stokhid-Nobel (UA0000168)** заплановано провести плановану діяльність на 1 ділянці Угнівського лісництва. Таксаційну характеристику цього насадження наведено у розділі 2 (табл. 2.1), воно представлене сосною звичайною. Спостереженнями встановлено, що насадження на ділянці планованої діяльності представлене типовим (поширеним) біотопом (табл. 3.2). За Національним каталогом біотопів України це насадження відносяться до типового біотопу – Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної. Для типових біотопів, згідно методики, репрезентативність, статус та перспективи збереженості не встановлюються. В залежності від типу лісорослинних умов наступним кроком буде його відновлення у корінному типі лісу.

Таблиця 3.2

Перелік та характеристика насаджень на ділянці планованої діяльності в об'єкті Смарагдової мережі

№ п/п	Номер кварталу	Номер виділу	Рідкісний біотоп – номер і назва за НКБУ	Репрезентативність	Статус збереження	Перспективи збереження	Плановані заходи зі збереження
Угнівське лісництво							
1			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-	-	-	відновлення у корінному типі лісу

Під час післяпроектного моніторингу на ділянці планованої діяльності в об'єкті Смарагдової мережі **Stokhid-Nobel (UA0000168)**, обстежене у 2025 році, відсутні рідкісні види рослин та тварин, які підлягають охороні згідно Червоної книги України, Резолюції Бернської конвенції та Європейського червоного списку.

У загальному слід підкреслити, що вплив планової діяльності на види та оселища в об'єктах Смарагдової мережі Shatskyi (UA0000025), Stokhid-Nobel (UA0000168), Zaplava Turia-Rrypiat (UA0000170) та Liubokhynskyi (UA0000243) є мінімальним або нейтральним.

3.5. Дослідження щодо впливу на угруповання Зеленої книги України

На території Ковельського надлісництва філії «Поліський лісовий офіс» ДП «Ліси України» встановлено ряд рослинних угруповань Зеленої книги України (2020). Номенклатуру та розміщення рослинних угруповань Зеленої книги України наведено у таблиці 3.3.

Таблиця 3.3

Номенклатуру та розміщення рослинних угруповань Зеленої книги України на території надлісництва

№ п/п	Лісництво	Кількість угруповань, шт	Площа, га	Назва рослинного угруповання
Лісові рослинні угруповання				
1			0,4 2,1	Угруповання ацидофільних скельнодубових лісів <i>Querceta petraeae</i>
2			0,1	Угруповання звичайнососнових лісів із домінуванням у травостой плавуня колючого (<i>Pineta sylvestris</i> з домінуванням <i>Lycopodium annotinum</i>)
3			0,1 0,1	
4			0,1	
5			0,1 0,1	
			0,1	
6			0,9	Угруповання звичайнососнових лісів звичайнояловцевих та звичайнодубово-звичайнососнових лісів
7			4,8	звичайнояловцевих (<i>Pineta (sylvestris) juniperosa (communis)</i>) (<i>Querceto (roboris)-Pineta (sylvestris) juniperosa (communis)</i>)
Водні рослинні угруповання				
8			0,2	Угруповання формації глечиків жовтих (<i>Nuphareta luteae</i>)
9			0,3	
			1,5	
			2,5	
10			0,2	
11			0,1	Угруповання формації латаття білого (<i>Nymphaeeta albae</i>)
12			0,3	Угруповання формації латаття сніжно-білого (<i>Nymphaeeta candidae</i>)

Планова діяльність у виділах із вищенаведеними рідкісні угруповання Зеленої книги України не проводитиметься. Також ділянки планованої діяльності не прилягатимуть безпосередньо до цих виділів. Вплив планової діяльності на рідкісні угруповання на території надлісництва відсутній або нейтральний.

3.6. Ідентифікація належності лісових територій до пралісів, квазіпралісів і природних лісів

Під час проведення післяпроектного моніторингу у надлісництві встановлювали належність ділянок планової діяльності до пралісів, квазіпралісів і природних лісів. Для ідентифікації використовували «Методику визначення належності лісових територій до пралісів, квазіпралісів та природних лісів».

Під час аналізу ділянок планової діяльності, не виявлено насаджень старших 120 років та площею більше 4,0 га. На ділянках планової діяльності на території надлісництва відсутні насадження, які можуть належати до пралісів, квазіпралісів і природних лісів.

4. ДОСЛІДЖЕННЯ ЩОДО ВПЛИВУ ПЛАНОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА РАРИТЕТНІ ВИДИ

4.1. Вплив планової діяльності на раритетні види за липень-вересень 2025 р.

Планована діяльність за Висновком 21/01-8012/1 від 09.12.2024 р. на території Ковельського надлісництва філії «Поліський лісовий офіс» ДП «Ліси України» розпочато 12.09.2025 р. У таблиці 4.1 наведено перелік проведеної планованої діяльності (ділянки понад 1,0 га) за період 12.09.2025-30.09.2025 рр.

Таблиця 4.1

Перелік проведеної планованої діяльності (ділянки понад 1,0 га)
на території надлісництва за період 12.09.2025-30.09.2025 рр.

№ п/п	Лісництво	№ квартала	№ виділа	№ ділянки	Господарська секція
1	Буцинське				дубова
2	Дубечнівське				соснова
3	Замшанське				березова
4	Скулинське				вільхова
5	Скулинське				соснова
6	Сьомаківське				ялинова
7	Сьомаківське				дубова
8	Углівське				соснова

Планована діяльність не проводиться у місцях виявлення рідкісних видів тварин та рослин Червоної книги України та Бернської конвенції. На території Ковельського надлісництва відмічені наступні рідкісні види рослин та тварин Червоної книги України:

- береза низька (*Betula humilis* Schrank),
- верба чорнична (*Salix myrtilloides* L.),
- вовче лико пахуче (боровик) (*Daphne cneorum* L.),
- гвоздика несправжньоопізня (*Dianthus pseudoserotinus* Błocki),
- гніздівка звичайна (*Neottia nidus-avis* (L.) Rich.),
- журавлина дрібноплода (*Vaccinium microcarpum* (Turcz. ex Rupr.) Schmalh.),
- зозулині черевички справжні (*Cypripedium calceolus* L.),
- зозульки (пальчатокорінник) травневі (*Dactylorhiza majalis* (Rchb.) P. F. Hunt & Summerhayes),
- коручка чемерникоподібна (*Epipactis helleborine* (L.) Crantz s.l.),
- лілія лісова (*Lilium martagon* L.),
- любка дволиста (*Platanthera bifolia* (L.) Rich.),
- підсніжник білосніжний (звичайний) (*Galanthus nivalis* L.),
- плаун річний (*Lycopodium annotinum* L.),
- цибуля ведмежа (*Allium ursinum* L.),
- джміль моховий (*Bombus muscorum* (Linnaeus, 1758),
- красуня-діва (*Calopteryx virgo* (Linnaeus, 1758),
- мідянка звичайна (*Coronella austriaca* (Laurenti, 1768),
- глушець (*Tetrao urogallus* (Linnaeus, 1758),
- голуб-синяк (клинтух) (*Columba oenas* (Linnaeus, 1758),
- дятел білоспинний (*Denrocopos leucotos* (Bechstein, 1803),
- жовна зелена (*Picus viridis* (Linnaeus, 1758),
- журавель сирій (*Grus grus* (Linnaeus, 1758),
- кулик-довгоніг (*Himantopus himantopus* (Linnaeus, 1758),

- лелека чорний (*Ciconia nigra* (Linnaeus, 1758),
- орябок лісовий (*Bonasa bonasia* (Linnaeus, 1758),
- підорлик малий (*Aquila pomarina* (C. L. Brehm, 1831),
- тетерук євразійський (*Tetrao tetrax* (Linnaeus, 1758),
- чернь білоока (*Aythya nyroca* (Guldenstadt, 1770),
- шуліка рудий (*Milvus milvus* (Linnaeus, 1758),
- видра річкова (*Lutra lutra* (Linnaeus, 1758).

На території надлісництва відмічені наступні рідкісні види рослин та тварин Бернської конвенції:

- зозулині черевички справжні (*Cypripedium calceolus* L.),
- красуня-діва (*Calopteryx virgo* (Linnaeus, 1758),
- мідянка звичайна (*Coronella austriaca* (Laurenti, 1768),
- вільшанка (*Erithacus rubecula* (Linnaeus, 1758),
- глушець (*Tetrao urogallus* (Linnaeus, 1758),
- горобець польовий (*Passer montanus* (Linnaeus, 1758),
- дрізд співочий (*Turdus philomelos* (C. L. Brehm, 1831),
- дрізд чорний (*Turdus merula* (Linnaeus, 1758),
- дятел білоспинний (*Denrocopos leucotos* (Bechstein, 1803),
- дятел звичайний (*Dendrocopos major* (Linnaeus, 1758),
- дятел середній (*Dendrocopos medius* (Linnaeus, 1758),
- жайворонок лісовий (*Lullula arborea* (Linnaeus, 1758),
- жайворонок польовий (*Alauda arvensis* (Linnaeus, 1758),
- жовна зелена (*Picus viridis* (Linnaeus, 1758),
- журавель сірий (*Grus grus* (Linnaeus, 1758),
- зозуля звичайна (*Cuculus canorus* (Linnaeus, 1758),
- зяблик (*Fringilla coelebs* (Linnaeus, 1758),
- кулик-довгоніг (*Himantopus himantopus* (Linnaeus, 1758),
- лелека білий (*Ciconia ciconia* (Linnaeus, 1758),
- лелека чорний (*Ciconia nigra* (Linnaeus, 1758),
- одуд (*Upupa epops* (Linnaeus, 1758),
- орябок лісовий (*Bonasa bonasia* (Linnaeus, 1758),
- підорлик малий (*Aquila pomarina* (C. L. Brehm, 1831),
- повзик (*Sitta europaea* (Linnaeus, 1758),
- соловейко східний (*Luscinia luscinia* (Linnaeus, 1758),
- тетерук євразійський (*Tetrao tetrax* (Linnaeus, 1758),
- чернь білоока (*Aythya nyroca* (Guldenstadt, 1770),
- шуліка рудий (*Milvus milvus* (Linnaeus, 1758),
- вивірка звичайна (*Sciurus vulgaris* (Linnaeus, 1758),
- видра річкова (*Lutra lutra* (Linnaeus, 1758).

На території надлісництва відмічені наступні рідкісні види рослин та тварин з списку регіональних рідкісних, зникаючих видів рослин, грибів та тварин, які потребують охорони у Волинській області:

- барвінок малий (*Vinca minor* L.),
- дзвоники персиколісті (*Campanula persicifolia* L.),
- дуб скельний (*Quercus petraea* (Matt.) Liebl.),
- зубниця бульбиста (*Dentaria bulbifera* L.),
- кадило рівнинне (*Melittis sarmatica* Klokov),
- латаття біле (*Nymphaea alba* L.),
- латаття сніжно-біле (*Nymphaea candida* J. Presl & C. Presl),
- наперстянка великоквіткова (*Digitalis grandiflora* Mill.),
- орлики звичайні (*Aquilegia vulgaris* L.),
- печіночниця звичайна (*Hepatica nobilis* Schreb.),

- рутвичка звичайна (рівноплідник рутвицелистий) (*Isopyrum thalictroides* L.).

На ділянках планової діяльності відсутні рідкісні види рослин та тварин, що охороняються згідно Бернської конвенції, Європейського червоного списку, Червоної книги України та Списку регіональних рідкісних, зникаючих видів рослин, грибів та тварин, які потребують охорони у Волинській області. Переважна більшість рідкісної фауни та флори відмічена у природно-заповідному фонді надлісництва, також виділені охоронні зони у місцях гніздування птахів.

На території надлісництва виділено репрезентативні ділянки та особливо цінні захисні ділянки лісу, які репрезентують усе різноманіття типових та рідкісних біотопів. Планова діяльність на цих ділянках не проводиться. Також для збереження рідкісних видів рослин, тварин, оселищ та угруповань рослин Зеленої книги України на території надлісництва створено ряд природно-заповідних об'єктів, зокрема заповідне лісове урочище, ландшафтний заказник загальнодержавного значення, ботанічні пам'ятки природи місцевого значення, загальногеологічний та гідрологічний заказники місцевого значення, ботанічні, зоологічні, ландшафтні та лісові заказники місцевого значення.

За межами природно-заповідного фонду для збереження місць гніздування журавля сірого (*Grus grus* (Linnaeus, 1758), лелеки чорного (*Ciconia nigra* (Linnaeus, 1758), шуліки рудого (*Milvus milvus* (Linnaeus, 1758), підорлика малого (*Aquila pomarina* (C. L. Brehm, 1831) рекомендована охоронна зона, радіусом не менше 500 м, для голуба-синяка (клинтуха) (*Columba oenas* (Linnaeus, 1758), жовни зеленої (*Picus viridis* (Linnaeus, 1758) і орябка лісового (*Bonasa bonasia* (Linnaeus, 1758) – 400 м та для глушця (*Tetrao urogallus* (Linnaeus, 1758) і тетерука євразійського (*Tetrao tetrix* (Linnaeus, 1758) – 300 м. Крім, того у 100 м охоронній зоні заборонено проводити будь-які лісгосподарські заходи та затримуватися сезону тиші. Для збереження рідкісних видів рослин, зокрема берези низької (*Betula humilis* Schrank), верби чорничної (*Salix myrtilloides* L.), вовчого лика пахучого (боровика) (*Daphne cneorum* L.), гніздівки звичайної (*Neottia nidus-avis* (L.) Rich.), гвоздики несправжньо-пізньої (*Dianthus pseudoserotinus* Blocki), журавлина дрібноплода (*Vaccinium microcarpum* (Turcz. ex Rupr.) Schmalh.), зозульок (пальчатокорінника) травневих (*Dactylorhiza majalis* (Rchb.) P. F. Hunt & Summerhayes), зозулиних черевичок справжніх (*Cypripedium calceolus* L.), лілії лісової (*Lilium martagon* L.), любки дволистої (*Platanthera bifolia* (L.) Rich.), коручки чемерникоподібної (*Epipactis helleborine* (L.) Crantz s.l.), підсніжника білосніжного (звичайного) (*Galanthus nivalis* L.), плауна річного (*Lycopodium annotinum* L.), цибулі ведмежої (*Allium ursinum* L.) рекомендована охоронна зона не менше 50 м або у межах біотопу, також забороняється проведення окремих лісгосподарських заходів, зокрема забороняється проведення суцільних рубок та кінцевого прийому поступових рубок, відтворення лісу проводити у відповідності до корінного типу лісу.

Після проведення планової діяльності, на ділянках проводять лісовідновлення згідно чинної нормативно-правової бази. Створені молоді насадження формуються за праобразом корінних типів лісу притаманних для території надлісництва.

4.2. Вплив планової діяльності на раритетні види за жовтень-грудень 2025 р.

Планована діяльність за Висновком 21/01-8012/1 від 09.12.2024 р. на території Ковельського надлісництва філії «Поліський лісовий офіс» ДП «Ліси України» розпочато 12.09.2025 р. У таблиці 4.2 наведено перелік проведеної планованої діяльності (ділянки понад 1,0 га) за період 01.10.2025-31.12.2025 рр.

Таблиця 4.2

Перелік проведеної планованої діяльності (ділянки понад 1,0 га)
на території надлісництва за період 01.10.2025-31.12.2025 рр.

№ п/п	Лісництво	№ квартала	№ виділа	№ ділянки	Господарська секція
1	Буцинське				соснова
2	Дубечнівське				березова
3	Дубечнівське				вільхова
4	Дубечнівське				березова
5	Замшанське				соснова
6	Замшанське				березова
7	Замшанське				соснова
8	Замшанське				соснова
9	Замшанське				соснова
10	Замшанське				соснова
11	Замшанське				соснова
12	Кашівське				соснова
13	Любохинівське				соснова
14	Любохинівське				соснова
15	Радовичівське				вільхова
16	Скулинське				соснова
17	Скулинське				березова
18	Скулинське				дубова
19	Старовижівське				соснова
20	Старовижівське				соснова
21	Старовижівське				соснова
22	Старовижівське				соснова
23	Старовижівське				соснова
24	Старовижівське				осикова
25	Старовижівське				соснова
26	Старовижівське				соснова
27	Сьомаківське				дубова
28	Углівське				соснова

Планована діяльність не проводиться у місцях виявлення рідкісних видів тварин та рослин Червоної книги України та Бернської конвенції. На території Ковельського надлісництва відмічені наступні рідкісні види рослин та тварин Червоної книги України:

- береза низька (*Betula humilis* Schrank),
- верба чорнична (*Salix myrtilloides* L.),

- вовче лико пахуче (боровик) (*Daphne cneorum* L.),
- гвоздика несправжньоопізня (*Dianthus pseudoserotinus* Blocki),
- гніздівка звичайна (*Neottia nidus-avis* (L.) Rich.),
- журавлина дрібноплода (*Vaccinium microcarpum* (Turcz. ex Rupr.) Schmalh.),
- зозуліні черевички справжні (*Cypripedium calceolus* L.),
- зозульки (пальчатокорінник) травневі (*Dactylorhiza majalis* (Rchb.) P. F. Hunt & Summerhayes),
- коручка чемерникоподібна (*Epipactis helleborine* (L.) Crantz s.l.),
- лілія лісова (*Lilium martagon* L.),
- любка дволиста (*Platanthera bifolia* (L.) Rich.),
- підсніжник білосніжний (звичайний) (*Galanthus nivalis* L.),
- плаун річний (*Lycopodium annotinum* L.),
- цибуля ведмежа (*Allium ursinum* L.),
- джміль моховий (*Bombus muscorum* (Linnaeus, 1758),
- красуня-діва (*Calopteryx virgo* (Linnaeus, 1758),
- мідянка звичайна (*Coronella austriaca* (Laurenti, 1768),
- глушець (*Tetrao urogallus* (Linnaeus, 1758),
- голуб-синяк (клинтух) (*Columba oenas* (Linnaeus, 1758),
- дятел білоспинний (*Denrocopos leucotos* (Bechstein, 1803),
- жовна зелена (*Picus viridis* (Linnaeus, 1758),
- журавель сірий (*Grus grus* (Linnaeus, 1758),
- кулик-довгоніг (*Himantopus himantopus* (Linnaeus, 1758),
- лелека чорний (*Ciconia nigra* (Linnaeus, 1758),
- орябок лісовий (*Bonasa bonasia* (Linnaeus, 1758),
- підорлик малий (*Aquila pomarina* (C. L. Brehm, 1831),
- тетерук євразійський (*Tetrao tetrax* (Linnaeus, 1758),
- чернь білоока (*Aythya nyroca* (Guldenstadt, 1770),
- шуліка рудий (*Milvus milvus* (Linnaeus, 1758),
- видра річкова (*Lutra lutra* (Linnaeus, 1758).

На території надлісництва відмічені наступні рідкісні види рослин та тварин Бернської конвенції:

- зозуліні черевички справжні (*Cypripedium calceolus* L.),
- красуня-діва (*Calopteryx virgo* (Linnaeus, 1758),
- мідянка звичайна (*Coronella austriaca* (Laurenti, 1768),
- вільшанка (*Erithacus rubecula* (Linnaeus, 1758),
- глушець (*Tetrao urogallus* (Linnaeus, 1758),
- горобець польовий (*Passer montanus* (Linnaeus, 1758),
- дрізд співочий (*Turdus philomelos* (C. L. Brehm, 1831),
- дрізд чорний (*Turdus merula* (Linnaeus, 1758),
- дятел білоспинний (*Denrocopos leucotos* (Bechstein, 1803),
- дятел звичайний (*Dendrocopos major* (Linnaeus, 1758),
- дятел середній (*Dendrocopos medius* (Linnaeus, 1758),
- жайворонок лісовий (*Lullula arborea* (Linnaeus, 1758),
- жайворонок польовий (*Alauda arvensis* (Linnaeus, 1758),
- жовна зелена (*Picus viridis* (Linnaeus, 1758),
- журавель сірий (*Grus grus* (Linnaeus, 1758),
- зозуля звичайна (*Cuculus canorus* (Linnaeus, 1758),
- зяблик (*Fringilla coelebs* (Linnaeus, 1758),
- кулик-довгоніг (*Himantopus himantopus* (Linnaeus, 1758),
- лелека білий (*Ciconia ciconia* (Linnaeus, 1758),
- лелека чорний (*Ciconia nigra* (Linnaeus, 1758),
- одуд (*Upupa epops* (Linnaeus, 1758),

- орябок лісовий (*Bonasa bonasia* (Linnaeus, 1758),
- підорлик малий (*Aquila pomarina* (C. L. Brehm, 1831),
- повзик (*Sitta europaea* (Linnaeus, 1758),
- соловейко східний (*Luscinia luscinia* (Linnaeus, 1758),
- тетерук євразійський (*Tetrao tetrix* (Linnaeus, 1758),
- чернь білоока (*Aythya nyroca* (Guldenstadt, 1770),
- шуліка рудий (*Milvus milvus* (Linnaeus, 1758),
- вивірка звичайна (*Sciurus vulgaris* (Linnaeus, 1758),
- видра річкова (*Lutra lutra* (Linnaeus, 1758).

На території надлісництва відмічені наступні рідкісні види рослин та тварин з списку регіональних рідкісних, зникаючих видів рослин, грибів та тварин, які потребують охорони у Волинській області:

- барвінок малий (*Vinca minor* L.),
- дзвоники персиколисті (*Campanula persicifolia* L.),
- дуб скельний (*Quercus petraea* (Matt.) Liebl.),
- зубниця бульбиста (*Dentaria bulbifera* L.),
- кадило рівнинне (*Melittis sarmatica* Klokov),
- латаття біле (*Nymphaea alba* L.),
- латаття сніжно-біле (*Nymphaea candida* J. Presl & C. Presl),
- наперстянка великоквіткова (*Digitalis grandiflora* Mill.),
- орлики звичайні (*Aquilegia vulgaris* L.),
- печіночниця звичайна (*Hepatica nobilis* Schreb.),
- рутвичка звичайна (рівноплідник рутвицелистий) (*Isopyrum thalictroides* L.).

На ділянках планової діяльності відсутні рідкісні види рослин та тварин, що охороняються згідно Бернської конвенції, Європейського червоного списку, Червоної книги України та Списку регіональних рідкісних, зникаючих видів рослин, грибів та тварин, які потребують охорони у Волинській області. Переважна більшість рідкісної фауни та флори відмічена у природно-заповідному фонді надлісництва, також виділені охоронні зони у місцях гніздування птахів.

На території надлісництва виділено репрезентативні ділянки та особливо цінні захисні ділянки лісу, які репрезентують усе різноманіття типових та рідкісних біотопів. Планова діяльність на цих ділянках не проводиться. Також для збереження рідкісних видів рослин, тварин, оселищ та угруповань рослин Зеленої книги України на території надлісництва створено ряд природно-заповідних об'єктів, зокрема заповідне лісове урочище, ландшафтний заказник загальнодержавного значення, ботанічні пам'ятки природи місцевого значення, загальногеологічний та гідрологічний заказники місцевого значення, ботанічні, зоологічні, ландшафтні та лісові заказники місцевого значення.

За межами природно-заповідного фонду для збереження місць гніздування журавля сірого (*Grus grus* (Linnaeus, 1758), лелеки чорного (*Ciconia nigra* (Linnaeus, 1758), шуліки рудого (*Milvus milvus* (Linnaeus, 1758), підорлика малого (*Aquila pomarina* (C. L. Brehm, 1831) рекомендована охоронна зона, радіусом не менше 500 м, для голуба-синяка (клинтуха) (*Columba oenas* (Linnaeus, 1758), жовни зеленої (*Picus viridis* (Linnaeus, 1758) і орябка лісового (*Bonasa bonasia* (Linnaeus, 1758) – 400 м та для глушця (*Tetrao urogallus* (Linnaeus, 1758) і тетерука євразійського (*Tetrao tetrix* (Linnaeus, 1758) – 300 м. Крім, того у 100 м охоронній зоні заборонено проводити будь-які лісгосподарські заходи та затримуватися сезону тиші. Для збереження рідкісних видів рослин, зокрема берези низької (*Betula humilis* Schrank), верби чорничної (*Salix myrtilloides* L.), вовчого лика пахучого (боровика) (*Daphne sneorum* L.), гніздівки звичайної (*Neottia nidus-avis* (L.) Rich.), гвоздики несправжньоопізньої (*Dianthus pseudoserotinus* Błocki), журавлина дрібнопліда (*Vaccinium microcarpum* (Turcz. ex Rupr.) Schmalh.), зозульок (пальчатокорінника) травневих (*Dactylorhiza majalis* (Rchb.) P. F. Hunt & Summerhayes), зозулиних черевичок справжніх (*Cypripedium calceolus* L.), лілії лісової (*Lilium martagon* L.), любки дволистої (*Platanthera*

bifolia (L.) Rich.), коручки чемерникоподібної (*Epipactis helleborine* (L.) Crantz s.l.), підсніжника білосніжного (*Galanthus nivalis* L.), плауна річного (*Lycopodium annotinum* L.), цибулі ведмежої (*Allium ursinum* L.) рекомендована охоронна зона не менше 50 м або у межах біотопу, також забороняється проведення окремих лісогосподарських заходів, зокрема забороняється проведення суцільних рубок та кінцевого прийому поступових рубок.

Після проведення планової діяльності, на ділянках проводять лісовідновлення згідно чинної нормативно-правової бази. Створені молоді насадження формуються за праобразом корінних типів лісу притаманних для території надлісництва.

ВИСНОВКИ

За результатами проведеного післяпроектного моніторингу у Ковельському надлісництві філії «Поліський лісовий офіс» ДП «Ліси України» (Висновки з ОВД № 21/01-8012/1 від 09.12.2024р. (філія «Ковельське ЛГ», ДП «Ліси України»), у 2025 році можна зробити наступні висновки:

1. На території надлісництва заплановано проведення суцільно-лісосічних рубок головного користування на у 11 лісництвах.

2. На території надлісництва на ділянках планової діяльності трапляються наступні біотопи (за НКБУ) – Д1.5.2 Ацидофільні мезофільні березові ліси, Д1.6.4 Рівнинні незаболочені ліси вільхи чорної і ясена, Д1.8 Антропогенні широколистяні ліси, Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної та Д2.2.3 Сирі ліси сосни звичайної.

3. На ділянках планової діяльності, обстежені у 2025 році на території надлісництва відсутні види рослин та тварин, що підлягають охороні згідно Червоної книги України.

4. Об'єкт Смарагдової мережі Shatskyi (UA0000025) лише межує із територією надлісництва – Любохнівське лісництва (окремі виділи кварталів 1, 9, 11). У примикаючих виділах та кварталах Любохнівського лісництва планова діяльність не запроєктована.

5. Об'єкт Смарагдової мережі Zaplava Turia-Rrypiat (UA0000170) лише межує із територією надлісництва – Білинське лісництво (окремі виділи кварталів 40, 50, 54, 67-69) та Буцинське лісництво (окремі виділи кварталів 46, 67, 76, 77). У примикаючих виділах та кварталах Білинського та Буцинського лісництва планова діяльність не запроєктована.

6. Об'єкт Смарагдової мережі Liubokhynskyi (UA0000243) частково охоплює територію надлісництва – Любохнівське лісництво (квартали 12-14, 15 (виділи 1-18), 16-30, 31 (виділи 1-21, 22ч, 23, 24ч, 25, 27-30), 32, 34, 73 (виділи 1-31, 32ч, 34-56). Плановану діяльність у насадженнях цього об'єкта не запроєктовано.

7. Об'єкт Смарагдової мережі Stokhid-Nobel (UA0000168) частково охоплює територію надлісництва – Кащівське та Угнівське лісництва. На території надлісництва в об'єкті Смарагдової мережі Stokhid-Nobel (UA0000168) заплановано провести плановану діяльність на 1 ділянці Угнівського лісництва. Насадження представлене сосною звичайною. За Національним каталогом біотопів України це насадження відносяться до типового біотопу – Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної. В залежності від типу лісорослинних умов наступним кроком буде його відновлення у корінному типі лісу.

8. Під час післяпроектного моніторингу на ділянці планової діяльності в об'єкті Смарагдової мережі Stokhid-Nobel (UA0000168), обстежене у 2025 році, відсутні рідкісні види рослин та тварин, які підлягають охороні згідно Червоної книги України, Резолюції Бернської конвенції та Європейського червоного списку.

9. Вплив планової діяльності на види та оселища в об'єктах Смарагдової мережі Shatskyi (UA0000025), Stokhid-Nobel (UA0000168), Zaplava Turia-Rrypiat (UA0000170) та Liubokhynskyi (UA0000243) є мінімальним або нейтральним.

10. На території надлісництва зафіксовано 3 рослинні угрупованнями Зеленої книги України у 13 виділах. Планована діяльність не проводитиметься безпосередньо у примикаючі виділах до рослинних угрупованнями Зеленої книги України. Вплив планової діяльності на рослинні угруповання на території надлісництва відсутній або нейтральний.

11. На ділянках планової діяльності відсутні рідкісні види рослин та тварин, що охороняються згідно Бернської конвенції, Європейського червоного списку, Червоної книги України та Списку регіональних рідкісних, зникаючих видів рослин, грибів та тварин, які потребують охорони у Волинській області. Переважна більшість рідкісної фауни та флори відмічена у природно-заповідному фонді надлісництва, також виділені охоронні зони у місцях гніздування птахів.

12. Під час ідентифікації не виявлено належності лісових територій до пралісів, квазіпралісів і природних лісів на ділянках планової діяльності, обстежених у 2025 р.

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Конвенція про охорону дикої флори і фауни та природних середовищ існування в Європі (Берн, 1979 рік). – Київ: Міністерство охорони навколишнього природного середовища та ядерної безпеки України, 1998. – 76 с.
2. Національний каталог біотопів України / за ред. А. А. Куземко, Я. П. Дідуха, В. А. Онищенко, Я. Шеффера. – Київ: ФОП Клименко Ю. Я., 2018. – 442 с.
3. Червона книга України. Рослинний світ / під заг. ред. Я. П. Дідуха. – Київ: Глобалконсалтинг, 2009. – 911 с.
4. Червона книга України. Тваринний світ / за ред. І. А. Акімова. – Київ: Глобалконсалтинг, 2009. – 600 с.
5. Зелена книга України. Рідкісні і такі, що перебувають під загрозою зникнення, та типові природні рослинні угруповання, які підлягають охороні/ під заг. ред. Я. П. Дідуха. – Київ: Альтерпрес, 2009. – 448 с.
6. Резолюція 8 (2012) до Бернської конвенції. – www.coe.int за пошуком «Species and habitats check lists for there porting under Resolution No 8. (2012)».
7. Технічні документи щодо Смарагдової мережі <https://www.coe.int/en/web/bern-convention/emerald-network>– за запитом «Reference Portal for the Reporting under Resolution No. 8 (2012)».
8. Куземко А., Садогурська С., Василюк О. Тлумачний посібник оселищ Резолюції №4 Бернської Конвенції, що знаходяться під загрозою і потребують спеціальних заходів охорони. – Київ, 2017. – 124 с.
9. Природно-заповідний фонд України: територія та об'єкти загальнодержавного значення. – Київ: ЦЕОІ, 2009. – 332 с.
10. Атлас рослин-індикаторів і типів лісорослинних умов Українського Полісся / під ред. В. П. Краснова. – Новоград-Волинський: НОВОград, 2009. – 488 с.
11. Сукачев В. Н. Избранные трубы в 3 томах / под ред. Е. М. Лавренко. – Л.: Наука. – Т3. Проблемы фитоценологии, 1975. – 543 с.
12. Explanatory Notes and Guide lines for the period 2013-2018. Part 1: The Report Format Field-By-Field Guidance / T-Pvs/Pa (2017) Convention On The Conservation Of European Wildlife And Natural Habitats. Group of Expertson Protected Areas and Ecological Networks. 8th meeting 27-28 September 2017. – 109 p.
13. Interpretation Manual of the habitats listed in Resolution No.4 (1996) / Group of Expertson Protected Areas and Ecological Networks. 2015.
14. Наказ Міндовкілля «Про затвердження переліків видів рослин та грибів, що заносяться до Червоної книги України (рослинний світ), та видів рослин та грибів, що виключені з Червоної книги України (рослинний світ)» № 111 від 15.02.2021 р.
15. Наказ Міндовкілля «Про затвердження переліків видів тварин, що заносяться до Червоної книги України (тваринний світ), та видів тварин, що виключені з Червоної книги України (тваринний світ)» № 29 від 19.01.2021 р.
16. Перелік рідкісних і таких, що перебувають під загрозою зникнення, та типових природних рослинних угруповань, які підлягають охороні і заносяться до Зеленої книги України. – Наказ Міндовкілля від 17.12.2020 р. № 368.
17. Проект організації і розвитку лісового господарства філії «Ковельське лісове господарство» Державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України» Волинської області. Пояснювальна записка. – ВО «Укрдержліспроєкт», 2023.

Додатки додаються у звіті для службового користування